

BOLLETÍ DE LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LULIANA

CONSTITUCIONS E ORDINACIONS

DEL REGNE DE MALLORCA

(CONTINUACIÓ)

XXVIII. *Dels oficis de vida.*

Item statuhim e ordenam que algu que sia stat elegit e deffet haia hauer offici dela Uniuersitat no puxa esser tornat e elegit a alcun offici dela dita Uniuersitat fins passats Tres anys complits. Exceptam los oficis següents: Aduocat dela Uniuersitat, Sindich e Oydors de comptes los quals puxen esser tornats e continuats quascun any en los dits oficis per nouella eleccio. Dels scriuans dela Uniuersitat e dels Oydors de comptes pus sien stats una vegada elegits per lo general consell. E lo scriua dels Consols per lo consell dela Ciutat. Ordenam que tinguen los dits oficis de lur vida. Si donchs per causa justa no apparría als Jurats e General Consell deure esser remoguts en tal cars sia feta eleccio dels dits oficis o de algunde aquells per scrutini de mes veus dels Consellers del Consell uniuersal quant se elegira scriua dela uniuersitat e dels comptadors e per scrutini de mes veus dels consellers dela Ciutat, quant se elegira dels consols per la forma ordenada en lo XVIIIe Capítol dessus continuat. Hauem empero per elegits los scriuans qui vuy son delz uniuersitate dels consols. Volem mes auant e statuhim que aquells qui seran o Lauran hauts altres oficis dela dita uniuersitat no sien empatxats per spay dels dessus dits Tres anys en poder esser jurats o consellers *nec econuerso*.

XXVIII. *Si algun oficial real sera elegit en conceller ha cessar lo dit offici de conceller.*

Item com lo Consell gran e general dessus dit se mut tots anys segons que en la present ordinacio es conuengut en la festa de santa Lucia e los oficis de batle e de veguer dela Ciutat, de veguer de defora e de lurs assessors se donen en la vigilia dela festa de Sinquagesima, statuhim e ordenam que si se sdeuendra que algu qui sera del dit concell sia elegit en algun dels dits oficis Reyals de present ces de usar de offici de conceller.

Que nos puxe renunciar a un offic per hauer altre.

Empero no sia substituhit altre en loch dell. E si se sdeuendra que algun dels dits oficials Reyals sera apres elegit en conseller aquest aytales ces de usar de conseller mentre que tinga lo dit offici Reyat e en son loch no sia substituhit altre, mas finit son offici Reyat a Sinquagesima us del dit offici de conseller.

Que oficis in competibles e competibles son declarats en aquest capítol e en lo XXVIIe e XXXVIIe E declaram per remoure dupte que algun dels dits oficials Reyals o dela dita Uniuersitat no puxa apres que haura acceptat lo

ofici renunciar ahun ofici per hauer altre ofici in competible a aquell segons forma e declaracio dela present noua ordinacio ans tals renunciacions no obstans sien empatxats e hauts per inabils de esser elegits o de regir lo altre ofici durant lo temps del primer ofici axi com sino hagues renunciat. Puxa empero e sia licit a cascu en lo principi de cascu ofici axi reyal com dela uniuersitat renunciar e no exceptar aconeguda del Governador o lochtinent seu en lo dia que sera elegital ofici per ço que sen puxa altre substituhir e elegir en loch de aquell qui renunciat haura.

XXX. *Que lo qui sera Jurat no puxe intemptar questio contra la Uniuersitat.*

Item statuhim e ordenam que alcun qui sia Jurat de la dita Uniuersitat no puxa de nou intemptar peticio o demanda o ofici de jutge implorar contra la dita Uniuersitat ne en alcuna manera la dita Uniuersitat impetir o molestiar per questio o plet *agendo*. E si ia era la questio intemptada sia totalment sobreseguda durant lo temps del dit ofici de Juraria. *Et interim* temps algun de desercio e appellacio o de *in integrum* restitucio, o altre no correnga en preiudici dela dita Uniuersitat. Puxa empero la dita Uniuersitat *agendo* demenar moure o proseguir demanda plet o questio contra qualseuol singular encara que haia ofici o benefici dela dita Uniuersitat, e declaram per remoure dubte que si lo plet o demanda contra la dita Uniuersitat intemptada o intemptadora es, o sera comuna entre dos, o molts e lo un dels consocis haura ofici de Juraria dela dita Uniuersitat les coses disposades en lo present Capítol, les quals obtendran loch en lo un consoci Jurat, hagen e obtenguen loch en tots los altres consocis en fauor dela dita Uniuersitat.

XXXI. *Que los Jurats sien tinguts fer residencia en la sala dues hores de mati e dues apres dinar.*

Item statuhim e ordenam que los Jurats del dit Regne de Mallorca quascun dia no feriat sien tinguts tots, o tres dels fer residencia en la sala o casa dela uniuersitat almenys dues hores de mati e dues depres dinar sal just impediment. E no sia licit als dits Jurats star fora la Ciutat tots ensemps ans sia de necessitat e conuenga que almenys dos dels dits Jurats sien

e sien en la dita Ciutat o suburbis e termens de aquella. (1)

XXXII. *De les gramalles dels Jurats.*

Item statuhim e ordonam que los Jurats dela dita Uniuersitat dela Ciutat e illa del Regne de Mallorca qui ara son e per temps seran, hagen dels bens dela dita Uniuersitat per vestir cascu dels Sinquanta lliures de moneda de Mallorca menuts. E que se hagen e sien tenguts vestirse tansolament una vegada lany. E per maior honestat lur e denotacio del ofici ques fassen gramalles ab portes les quals hagen aportar en dies e a tots actes solemnes del dit ofici.

XXXIII. *Que los Jurats façan testament en la fin de lur ofici.*

Item com antigament fos statuhit que los Jurats fossen tenguts retre compte dins cert temps apres que fossen exits del ofici. E apres sia stat ordenat que los dits Jurats quascun any fassen testament en certa forma. E los dits Jurats no tinguen alguns bens de la dita Uniuersitat de quels calega retra compte. E segons la forma del dit testament aparega aquell esser succehit en loch del retiment del dit compte. Perço statuhim e ordonam que los Jurats cascu any en la fi de lur Regiment hagen aposar e mostrar clarament e distincta en scrits en qual stament lexaran lo dit Regne e en que romandra lur Regiment. So es que deura la Uniuersitat e que li sera degut, e quins e quals carrechs haura la dita Uniuersitat en los quals se haia aprouehir pental quelos Jurats sdeuenidors hi prouehexquen. E aço sia appellat testament lo qual sia liurat als Jurats qui apres dels vindran e seran elets. Affique sien certificats com, e en quina forma se deuran regir en lur any de administracio e que proueesquen enço que sera necessari e que lo dit Regne no multiplichi de deutes, ans en descarregar e desendeutar la dita uniuersitat vetlen los dits

(1) En lo Regiment de 1440 deia's: e no puxen los dits Jurats nels sie licit sens licencia del Governador dormir fora los murs de la Ciutat sino Tres dies quascun mes per afers propis, exceptat entemps de messas e de veremas en los quals puxen star deu Jorns fora la Ciutat per fer lurs propies vetemas o messas.

Jurats en lur any ab gran cura e diligencia als mils que poran segons que deus los administrara.

XXXIII. *Que los Jurats en lo mes de agost haian lo manifest dels forments.*

Item prouehim e ordenam que cascun any en lo mes de agost los Jurats hagen e sien tenguts hauer certificacio dels Rectors arrendadors dels delmes dels blats dela illa de Mallorca quants blats o grans haura en la illa dessus dita, per manera que sabudes en lo dit temps les quantitats dels dits blats e sabut quants ne seran necessaris aquell any en la dita illa se puxa fer amb temps prouissio de blats o de grans stranys aquells que mester sera. La qual informacio los dits Jurats poden hauer dels dits rectors delmers e arrendadors sens messions algunes dela dita uniuersitat, o almenys ab fort poques, segons ses dalgun temps ença acostumat.

XXXV. *Que los Jurats no puxen fer alguns dons, gracies e serueys voluntaris.*

Item per maior aleujament prouehim e manam que daquiauant fins la dita Uniuersitat sia dels carrechs o almenys dela maior partida de aquells desliurada e quitada. Los Jurats e consell no puxen fer alguns dons gracies o serueys voluntaris aqualseuol persones en alguna manera, ni encara almoynes dels bens dela dita Uniuersitat, sino cascun any fins en quantitat de vint e sinch lliures en lochs piedosos e necessaris distribuïdores aconexensa dels Jurats, ni encara puxen esser fets dels bens dela dita Uniuersitat algunes obres noues. Pero per necessitat o precedent determinacio del dit Consell se puxen fer reffeccions e recuperacions en los murs e valls e en les sequies de les aygues e en lo moll e en la Darassana dela Ciutat e en la torra que es stada ordonada en la punta de portupi, com sia singular deffensio de aquell e no en altres coses.

XXXVI. *Dela asseguretat donadora per hauer blats.*

Item com lo Regne de Mallorca dessus dit sia ylla la qual coue de necessitat algunes vegades ques ha aprouehir e fornir de blats, o grans strangers, statuhim e ordenam que en cars de necessitat e no en altra manera los Jurats ab

lo dit Consell General puxen fer algun auantatge a aquells qui portaran blats o grans al dit Regne donantlos certa cosa per ajuda aconeguda del Governador o de son lochtinent e dels Jurats e dels Clauaris dels prohomens defora segons que lo dit cars de necessitat requerra. E dins e per aquell temps que als dits Governador o son lochtinent Jurats e Clauaris apparra esser fahedor. Prouehints que los dits Jurats per si o per interposada persona no puxen comprar alguns blats o grans a ops, o per nom dela dita Uniuersitat. Si donchs nou fahien en cars de tan vigent necessitat que als no si posques fer. E en lo dit cars aconeguda del dit Governador o de son lochtinent e dels Jurats e Clauaris puguen comprar aquella quantitat de blats o grans que al dit Governador e Jurats e Clauaris sera vist fahedor, los quals blats o grans puguen partir per casades segons mes o menys metent la quartera a quascun segons quels costera. (1)

XXXVII. *Del aduocat dela Uniuersitat. El salari.*

Item statuhim e ordenam que la dita Uniuersitat haia e tengua tots anys un juriste que sia aduocat e assessor de aquella lo qual juriste haya e sie tengut a consellar e aduocar los dits Jurats en los negocis dela dita Uniuersitat e altres coses fer que aduocat o assessor se pertangera: E haga lo dit juriste dels bens dela dita Uniuersitat sexanta lliures si empero sera un aduocat tansolament. E si als Jurats e al Gran e General Consell sera vist esser necessari o profitos ala dita Uniuersitat hauer e tenir dos juristes per aduocats e assessors en aquells cars los dits jurats e lo dit Gran e General consell puguen salariar un altre juriste. Empero que entre abdosos los dits juristes no puxen hauer dels bens dela Uniuersitat per lur salari mes auant de Cent lliures so es Sinquanta cascun. E perço que la deffensio dels drets ala dita Uniuersitat sens scrupol sia feta. E los aduocats fisquals del senyor Rey e del bisbe de Mallorca los quals per deffendre los drets fisquals de lurs juridiccions han souin contrariar ala deffensio dels ffranqueses priuilegis e drets uniuersals e dels singulars dela dita Uniuersitat no seria cosa rahonable sien aduocats dela dita Uniuersitat essent aduocats fischals en un matex temps. Per

(1) E que aquells aquils liureran lo paguen, segons aquell pagarien sil comprauen ala plaça.

tant volem e ordenam per utilitat dela dita Uniuersitat que los dits aduocats fischals no puxen esser elegits a aduocats dela dita Uniuersitat en alguna manera. E si ho eren tal eleccio sia nulla e hauda per no feta *ipso jure*. Puxen empero atots altres officis dela dita Uniuersitat esser elegits.

XXXVIII. *Del scriua de la Uniuersitat.*

Item prouehim e ordenam que la dita uniuersitat haia e tingua continuadament un bon notari qui sia notari e scriua del dit Gran e General consell lo qual scriua haia e sia tengut fer e scriure totes e sengles eleccions e determinacions per lo dit Concell general e aximateix per lo consell se faran quis hagen scriure. E aximateix sia tengut fer aquells albarans se pertanyeran fer als dits Jurats. E totes e sengles protestacions e requestes apoches e altres qualseuol scriptures tocants directament ala dita Uniuersitat en qualseuol manera. Sia encara mes tengut fer totes e sengles cartes de vendes e de rempsons e reduccions de censals e de violaris e de tots altres contractes qualseuulla la pagua dels quals se pertangua fer ala dita Uniuersitat. E per pagua e salari deles dites coses sien dades al dit notari e scriua quascun any dels bens dela dita Uniuersitat Cent Sinquanta lliures dela moneda dessus dita e no mes auant, sino segons que en la present es dauall contengut.

XXXVIII. *Que lescriua sie tingut tenir llibres apartats.*

Item statuhim e ordenam que lo dit notari o scriua dela dita Uniuersitat haia e sia tengut tenir llibres apartats en que scriura totes Conselleries Juraries e altres qualseuol eleccions. E mes auant tots actes scriptures e contractes e altres negocis dela dita Uniuersitat. E en aquells llibres no scriura altres actes contractes scriptures o negocis sino los dela dita Uniuersitat los quals llibres en totes e qualseuol altres scriptures tocants la dita Uniuersitat lo dit notari tingua e sie tengut tenir en lo archiu de la Sala dela Uniuersitat damunt dita. E aquells llibres scriptures sien tenguts lo dit notari o son hereu apres mort dell jaquir e desliurar ason succehdor en lo dit offici sens alguna altra pagua.

XXXX. *Del scriua. El salari.*

Item com lo offici del scriua dels comptes

de clauaris lo qual vuy es dit scriua deles mesions ordinaries e extraordinaries e menudes, e lo qual antigament per ço com sostenia altres grans treballs de vuy no hauia Cent lliures de salari cascun any. Pertant statuhim e ordenam que pus los treballs e carrechs de dit offici son disminuïts que li sia disminuït lo salari e haia tansolament aquell que lo dit offici regira Sinquanta lliures cascun any per son salari e sia lo dit offici e la eleccio dela persona qui aquell regira abeniplasit dels Jurats del Regne de Mallorca. Volem empero e ordenam que aquell qui vuy te e regéix lo dit offici lo tengua de sa vida e de aquell no puxa esser remogut sens justa causa aconeguda dels Jurats e General Consell del dit Regne de Mallorca.

XXXXI. *Del sindich.*

Item prouehim e ordenam que la dita Uniuersitat haia e tingua continuadament un Sindich qui men e deffena totes les causes dela dita Uniuersitat tambe en agent com en deffenant e fassa e present totes requestes e protestacions e altres coses a offici de Sindich o procurador pertanyents. E haia quascun any lo dit Sindich per son salari dels bens dela dita Uniuersitat Sinquanta lliures e prest jurament lo dit Sindich en poder del Governador de restituir ala Uniuersitat o a altre Sindich apres del elegit totes les scriptures actes e processos dela dita Uniuersitat.

XLII. *Salari del Exequidor.*

Item statuhim e ordenam que lo exequidor dela dita Uniuersitat haia cascun any per son salari dels bens de la dita Uniuersitat Quaranta lliures Reals Mallorca menuts. E no haia part alguna en los bens perço que no sia jutge e part. E aço sots pena de vint e sinch lliures pagadores per lo dit exequidor cascuna vegada que contraffara e priuacio del dit seu offici. E los bans legitimament imposats sien aplicats so es lo terç al fisch del senyor Rey. E laltre ala hobra dels murs dela Ciutat. E laltra terça part al denunciador.

XLIII. *Salari dels hoydors de comptes.*

Item ordenam que los tres oydors de comptes haïen cascun dels bens dela dita Uniuersitat per lur salari cascun any Sinquanta lliures. E lo scriua dels dits Oydors de comptes haia

per son salari altres cinquanta lliures lo qual scriua haia e sia tingut fer tots actes e scriptures pertanyents a son offici e aquelles liurar als dequi sera interes franchs sens altre salari o paga. Volem empero e ordenam que los dits Oydors de comptes dela Ciutat e lurs scriua fassen residencia en la casa dels comptes dela dita Uniuersitat exercint lur offici cascun dia no feriat al menys dues hores e lo de deffora cascun mes vuyt jorns continuus saul just empatxament, sots pena de priuacio de lurs salaris.

XLIII. *Consols dela mar.*

Item statuhim e ordenam que los Consols dela mar haien per lur salari quascun dells Sinquanta lliures Reals Mallorques menus e lo Judge deles appellacions vint e sinch lliures. Lo scriua haia los emoluments acostumats. E sia tengut en virtut de jurament per ell prestador en poder del Exequidor dela dita Uniuersitat de tenir e retre just e leyal compte deles judicatures dela Cort del dit Consolat en poder dels Comptadors dela Uniuersitat. De les quals Judicatures haia apagar los dessus dits salaris als dits Consols e Judge. E lo *residuum* sin hi ha de posar en poder dels Clauaris dela consignacio. E si les dites Judicatures no abastaran compliment sia fet compliment als dits salaris deles Tres milia lliures dels ordinaris.

XLV. *Els verguers dela Governacio.*

Item statuhim e ordenam que los verguers dela Governacio qui continuament son dos hagen entre tots vullas sien dos o mes cascun any dels bens de la dita Uniuersitat deu lliures per los manaments e altres actes pertanyents allur offici fets a instancia de la dita Uniuersitat e del Sindich de aquella.

XLVI. *Dels macips del Mostassaf.*

Item ordenam que los dos macips del mustaçaff no hagen algun salari dels bens dela dita Uniuersitat, mes hagen aquella part dels emoluments del offici de Mustaçafferia quils pertany segons la ordinacio Reyala, al saig empero del mustaçaf segons antiga ordinacio e costuma sien dades per son salari dels bens dessus dits Quinze lliures e no mes auant.

XLVII. *Dels vesadors.*

Item ordenam que als dos vesadors la hun

mestre fuster e laltre mestre picapedres no sia dat salari alcun dels bens dela dita Uniuersitat, mes aconeguda del Mustaçaff sien pagats e satisfets de lurs treballs per aquelles persones entre les quals seran los debats e questions per les quals treballaran.

XLVIII. *Dels emoluments del Mostassaf.*

Item seguint la ordinacio e costuma antigua prouehim e ordenam que los emoluments del offici del Mustaçaff sien partits entres eguals parts, la una deles quals haia lo senyor Rey, e laltra haia lo Mustaçaf en loch de salari. E laltra hagen los macips e companyons del dit Mustaçaf per lurs treballs e salaris.

XLVIII. *Que lo Mustaçaf tingua taula.*

Item statuhim e ordenam que lo Mustaçaf finit lany de son offici a Sinquagesima tingua taula ensemps ab los altres officials Reyals.

L. *Del salari del cequier.*

Item statuhim e ordenam que al sequier sien dades cascun any per son salari dels bens dela dita Uniuersitat vint e cinch lliures lo qual Sequier regescha diligentment e leyal son offici aconexensa dels Jurats. En altra manera los dits Jurats li puxen leuar de tot o deminuir lo dit salari.

LI. *Dels macips del cequier.*

Item ordenam que als dos macips del dit sequier sien cascun any dades per lur salari dels bens dela uniuersitat Trenta lliures ço es aquascun dells quinze lliures.

LII. *Del canoner.*

Item ordenam que al Canoner dela vila dauall sien dades quascun any per sos treballs deu lliures dels bens dela Uniuersitat. Eregescha lo dit canoner faelment e ab gran diligencia son offici aconeguda dels Jurats.

LIII. *Dels macips del Cequier.*

Item ordenam que los Jurats elegesquen los macips del Cequier e lo Canoner dela vila dauall. E sien los dits officis abeniplacit dels Jurats.

LIII. *Del panoner.*

Item ordenam que al Jurat ciutada qui cas-
cun any segons antiga costuma lo jorn de
Sant Siluestre e santa Coloma en memoria dela
Conquesta de aquesta illa portera per la Ciutat
la bandera Reyal sien dades tansolament dels
bens dela dita Uniuersitat per les messions e
conuit que ha affer Trenta lliures Reals Mallor-
ques menuts Ordenam mes auant que lo Go-
uernador o lochtinent man e ordon ab temps
que tots los qui fan caualls armats, o los qui
hauer se poran per aquella jornada acompanyen
la dita bandera Reyal per honor del Senyor Rey
e del Regne e dels mateixs.

LIV. *Dels panoners menestrals.*

Item ordenam que als dos panoners dels me-
nestrals sien dades quascun any dels bens dela
dita Uniuersitat en ajuda deles messions que
han affer en lo dit dia de sant Siluestre per ho-
nor dela dita bandera e que hagen aparellar
les torres segons que es acostumat deuyt lliu-
res e no mes auant.

LVI. *Que als consellers deles parts foranes
sien donats II s.*

Item ordenam que pagant se les imposicions
e comunes ajudes dela Uniuersitat del Regne
de Mallorca e tant quant aquelles duraran e
no mes auant sien dats dels bens dela dita
Uniuersitat a quascun dels consellers deles parts
foranes qui venen en Ciutat per lo consell uni-
uersal anant stant e tornant per cascu jorn dos
sols e altres dos sols per les parroquies de hon-
son.

LVII. *Que los consellers en la hora ordena-
da e assignada sien en lo Consell e sino hi seran
pagaran tots los salaris e messions dels altres.*

Item ordonam que quant lo consell general
o dela Ciutat sera conuocat en la forma ordo-
nada e acostumada e per ausencia de algu o
alguns consellers dela Ciutat o forans absents
sens justa e rasonable causa aconexensa del
Gouernador o de son lochtinent lo dit consell
nos pora celebrar lo dia assignat. Ans se haura
atrigar per algu o alguns jorns los dits absents
paguen e sien tenguts pagar integrament tots
los salaris e messions dels Consellers forans qui

ala celebracio del dit consell venguts seran.
Ordenam mes auant que cascu conseller abans
que sien finades les batallades del seny deles
hores quant toquaran a consell, sien en la casa
dela Uniuersitat e daqui no partesquen sens li-
centia dels Jurats sots pena irrimissible de deu
sols cascuna veguada, aplicadora la meytat al
fisch del senyor Rey e laltra meytat als murs
dela Ciutat. E volem que la exequicio del pre-
sent capitol sia feta prompta e rigorosa per lo
Gouernador o lochtinent seu.

LVIII. *Del horolotger.*

Item ordenam que al orolotger o diputat al
orolotge e atocar les hores sien dades quascun
any person salari Trenta sinch lliures. E sia ten-
gut tenir en condret lo dit Orolotge en toquar
les hores. E mes auant cascuna veguada que lo
consell general o dela Ciutat sera conuocat sia
tingut ala hora assignada per los Jurats repicar
lo seny deles hores per spay de una hora.

LVIII. *Del darassaner.*

Item ordenam que lo darassaner haia tots
anys dels bens dela dita Uniuersitat per lo ser-
uey que fa an aquella sinch lliures. E lo guardia
del Alfondech dela Darassana sia elegit per los
Jurats alur beniplacit. E haia per son salari vint
lliures quascun any.

LX. *Deles guardes dela mar.*

Item ordenam que los guardians dela mar
e del port dela Ciutat per alguns serueys qui
fan ala dita Uniuersitat hagen quascun any dels
bens de aquella segons es acostumat entre ab-
dosos sinch lliures e no mes auant.

LXI. *Dels talayers.*

Item statuhim e ordenam que per los dits
Gouernador o lochtinent seu e Jurats sien posats
en la dita illa de Mallorca e enles illetes qui
son perla dita illa en aquelles parts e lochs de
aquelles a on los apparra aquelles talayes guar-
des e scoltes queles sera vist necessari e fahedor
e per aquell temps quels apparra esser necessari.
Ales quals guardes sien dats los salaris acostu-
mats o menors si de menors salaris se poran
conuenir.

LXII. *Deles guardes de portopi.*

Item ordenam que ales dues guardes ordina-
ries de Portopi sien dades per salari quascun
any vint lliures aquascun dels bens dela dita
Uniuersitat.

LXIII. *Del pesador dela palla.*

Item ordenam que al pesador dela palla sien
donades quascun any dels bens dela dita Uni-
uersitat deu lliures e no mes auant. E al pesa-
dor de carbo altres deu lliures.

LXIII. *Del pesador dela leya.*

Item ordenam que apesar la leya quis ven
en la plaça de santa Caterina fora los murs sia
elegida per los Jurats alguna bona persona que
tengua lo dit offici aconeguda dels Jurats. E
haia lo dit pesador dela leya hun diner per cas-
cuna somada que pesara dels leyaters. E ultra
lo dit diner haia per salari dels bens dela Uni-
uersitat deu lliures.

LXV. *Del argenter qui te lo march.*

Item ordenam que al argenter qui te lo
march e es un deles guardes dela moneda per
treball e salari dels dits dos officis sien dades
vint lliures quascun any. E al Aleyador qui es
l'altra guarda dela dita moneda Sinquanta lliu-
res quascun any.

LXVI. *Del pesador del mercat.*

Item ordenam que a algun pesador del mercat
del fil sien dades quascun any per son salari e
treballs Quinze lliures Als pesadors dela merca-
deria nols sia res dat per salari del bens dela dita
Uniuersitat. Mas sien pagats per aquells de qui
seran les robes qui pesaran aconeguda del Go-
uernador o de son lochtinent.

LXVII. *Del mestre de guayta.*

Item ordenam que al mestre dela guayta
sien donades per son salari quascun any Trenta
lliures.

LXVIII. *Dels officis de la Uniuersitat que
poren esser elets.*

Item ordenam que atots officis de la dita
Uniuersitat puxen esser elets e admesos homens
de qualseuol stament. Exceptat lo offici de

Mustaçaf qui per homens destament militar o
Ciudadans e de offici de exequdor lo qual per
homens destament Militar Ciudadans o merca-
ders ordenam tansolament esser regits.

LXVIII. *Que a algun no sie dat salari
pus rebe salari ordinari.*

Item ordenam que a algun qui reba salari or-
dinari dela dita Uniuersitat no sia donat salari
extraordinari o remuneracio alguna extraordi-
naria. Mas si lo salari ordinari apparria esser
poch sia augmentat per lo general Consell ab
decret o licencia del Governador o de son
Lochtinent.

LXX. *Que menor de XXV anys no sie de
consell.*

Item ordenam que negun menor de vint e
sinch anys no puxa esser de Consell ne tenir
o regir algun offici dela dita Uniuersitat.

LXXI. *Que jurat clauari scriua o exactor
no puxen comprar ajudes.*

Item ordenam que algun Jurat del Regne
de Mallorques o Clauari de la Consignacio,
Scriua o exactor dela dita consignacio no puxen
durant lo temps de lur offici comprar ajudes o
drets dela dita consignacio hauer part, o fer-
mança fer en les dites compres, sots pena irri-
missible de priuacio perpetual de tots los dits
officis. E sots pena als Jurats e Clauaris de
sinchentas lliures e als scriua e exactors de
Cent lliures per la meytat aplicadores al fisch
del senyor Rey. E l'altra meytat ala obra dels
murs dela Ciutat.

LXXII. *Deles guaytes.*

Item com antigament sien stades ordenades
Quatorze persones elegidores per los Jurats del
dit Regne per fer la guayta dela Ciutat e per
companyar lo mestre de Guayta aquascuna deles
quals era constituït salari de quinze lliures. E
mes auant era stat ordenat que les guardes de
portopi fossen quatre ordinariament ab salari de
vint lliures aquascun. E apres sia stat per us in-
troduhit que los salaris deles quatre guaytes del
nombre deles dites Quatorze fossen dats ames-
tre Nicholau bombarder. E que dues deles dites
guaytes dels deu restants seruissen ales torres

deles de portupi reuocades dues deles guaytes antigues de portupi qui solien hauer uint lliures quascu e les restants vuyt guaytes elegidores per los Jurats acompanyen lo dit mestre de guayta per la Ciutat. Per ço confirmant lo dit us ordonam que les dites guaytes sien elegides axi com es acostumat per los dits Jurats sufficients e idoneus afer la dita guayta aconeguda del Governador o de son lochtinent. E hagen aesser los homens elegidors afer les dites guaytes de quaranta anys en auall. Elos salaris deles dites quatre guaytes serueixquen anen Pepe Julia bombarder lo qual volem tingua lo dit ofici de bombarder e haia los dits salaris de tota sa vida tant com seruiria lo dit ofici del qual no puxa esser remogut sidonchs per causa justa no apparria als Jurats e general consell deure esser remogut. E altres dues deles dites deu guaytes serueixquen ales Torres de Portupi axi com es acostumat, reuocats los dos salaris antichs de vuit lliures quascun per guardes de Portupi, e deles restants vuyt guaytes lo salari de hun serueixqua al morro deuaques lo qual continuament sia tengut acompanyar lo mestre de guayta sens lo qual no poria son ofici ben exercir. Eles altres Set guaytes serueixquen afer la guayta dela Ciutat e acompanyar lo mestre de guayta en la forma acostumada.

LXXIII. *Dels verguers.*

Item statuhim e ordenam que los Jurats del dit Regne de Mallorques tinguen amessio dela dita Uniuersitat tansolament dos vergues qui manen lo Consell e porten les vergues deuant los Jurats e lassen tots e sengles actes ason ofici de verguers dels dits Jurats pertanyents. E al pus antich sien dades per son salari e treball dels bens dela dita Uniuersitat Quaranta lliures. E al altre verguer sien dades Trenta sinch lliures. E la hun dels dits verguers sia guarda e tengua la habitacio dela Sala e casa dela Uniuersitat, dada la obcio e facultat primerament al pus antich si pendre la volra.

LXXIII. *Los officis que donen los Jurats.*

Item statuhim e ordenam que per los Jurats del dit Regne de Mallorques sien elets e mesos los officis següents e sien regits abeniplacit e conexença dels dits Jurats so es la guardia del Alfondech dela Darassana, les dues guardes de Portupi los verguers dels Jurats, los quatre co-

rredors qui uenen les ajudes, Pesador dela palla, pesador del carbo, lo pesador del mercat del fil, lo hun dels pesadors deles marcaderies. Lo argenter qui te lo march e guardia dela moneda. Lo aleyador qui es la altra guarda dela moneda. Declaram empero e volem que lo argenter qui vuy te lo march e la guardia no sia remogut sens justa causa.

LXXV. *Delos clauaris que han afer.*

Item ordenam quelos dos Clauaris qui administren les pecunies deles ajudes drets e victivals segons forma dels Capitols de Barchelona, cascuna vegada que denou seran elegits fassen e presten les obligacions fermanses Juraments sagraments e homenages ordenats axi perlos Capitols de Barchelona com per prouisio nostra e segons han fet los Clauaris ara derrerament elegits en lo mes de Juny prop passat e es largament continuat en la Cort dela Governacio.

LXXVI. *Que letra no sia feta per lo scriua sens voluntat dela maior part dels Jurats.*

Item statuhim e ordenam que alguna letra no procehesca de part dela Uniuersitat sino es escrita o registrada per lo scriua dela dita Uniuersitat o per altre ab voluntat e sabuda de aquell, lo qual notari e scriua no puxa ne dega letra alguna scriure registrar fer scriure o fer registrar sens que non parle enou comunich ab tots los Jurats e ab consentiment almenys dela maior part sots pena irremissible de Cent lliures Reals Mallorques menuts quascuna vegada aquascun contribuent aplicadores al fisch del Senyor Rey.

LXXVII. *Del libre de censals.*

E per conseruacio del patrimoni e bens dela dita Uniuersitat e per la clarificacio dels deutes qui ella deu. Statuhim e ordenam que al pus prestament que fer se pora los Jurats e Clauaris qui vuy son fassen fer un libre en lo qual libre per manera de cap breu sien scrits singularment e distincta tots los censals qui la dita Uniuersitat fa tant be dins la illa com fora la illa, so es lo dia e any e per qui e aqui e lo preu e en poder de qual notari foren venuts. Eles quantitats deles annuals pensions E los termens e lochs en los quals dites anuals pensions pagar se deuen. E aximateix hi sien scrits tots los altres carrechs pensions e salaris ordinaris que la dita

Uniuersitat fa esser es tenguda quascun any posant los per orde segons llurs Kalendaris. E en aquest libre volem aximateix sien scrits en sdeuenidor tots censals e altres carrechs que la dita Uniuersitat fara o sera tenguda en sdeuenidor ultra aquells als quals vuy es obligada. Lo qual libre estigua en lo archiu dela sala. Los dits Clauaris o lur scriua ne tingua en haia atenix un translat compruat lo qual translat li sia liurat a messio dela dita Uniuersitat o dela consignacio.

LXXVIII. *Libre amb vendes impositcions e altres drets.*

E per cars semblant volem statuhim e ordenam sia fet un altre libre en lo qual sien scrites totes les vendes deles impositcions, victigals, ajudes e altres drets dela Uniuersitat dessus dita. Etots altres deutes deguts ala dita Uniuersitat de temps passat fins aljorn present. Axique en lo dit libre sia scrit lo dia e any e per qui e aqui e per quin preu les dites impositcions victigals ajudes e altres drets dessus dits seran stades venudes e altres deutes contractes e los noms de tots los obligats axi principals com fermançes. Elos termens dels pagaments dels dits preus e dels altres deutes deguts damunt dits. Eaximateix sien scrits enlo dit libre totes uendes de drets dela Uniuersitat e drets deguts aaquell tant com se pertanyeran al any present. Del qual libre sia donat translat compruat amessio dela dita Uniuersitat e consignacio als dits Clauaris, los quals Clauaris o lur scriua tinguen aquell translat. Elo dit libre stigua en lo arxiu damunt dit.

LXXVIII. *Del libre de restes*

Après sia fet un altre libre en lo qual sien scrites totes les restes que la dita Uniuersitat deu de temps passat fins lo jorn present tant be de pensions com de censals, com de altres deutes del qual sia donat translat compruat als dits Clauaris amessio dela dita Uniuersitat o consignacio. Lo qual translat tenguen los dits Clauaris o lur scriua, romanent lo original libre en lo arxiu damunt dit per ço que los jurats sapien les dites restes e solliciten los dits Clauaris apagar les e perço que los Clauaris les sapien e en pagar aquelles puxen pus facilment prouehir.

LXXX. *Altre libre de restes.*

Sia aximateix fet un altre libre en lo qual sien scrites totes restes degudes ala Uniuersitat tant be de impositcions victigals ajudes e daltres drets com de qualseuol altres deutes deguts a la dita Uniuersitat per qualseuol persones del qual libre romanent son original enlo dit Arxiu sia dat amessio dela dita Uniuersitat o consignacio translat compruat als dits Clauaris los quals Clauaris o lur scriua aquell translat tenguen perço que los dits Jurats sabents les dites restes solliciten los dits Clauaris a exhibir o fer exhibir aquelles. E que los Clauaris dessus dits sapien aquelles, eles fassen curossament exhibir.

LXXXI. *Que los tres llibres sien renouellats cascun any.*

E com los pus prop dessus dits Tres llibres se conuengua per necessitat mudar quascun any e aço pertant com los preus deles dites impositcions ajudes o de victigals e de altres drets damunt dits quascun any se variegen. Perço statuhim e ordenam que los dits Tres llibres sien quascun any renouellats e tornats fer de nou en la forma dessus dita.

LXXXII. *Que les impositcions sien venudes en encant.*

Item com les demes monedes dela Uniuersitat damunt dita han exir e comunament ixen deles impositcions ajudes e victigals e altres drets dela prop dita Uniuersitat. E segons entemps passat experiencia mare e maestra de totes coses haga mostrat que algunes deles dites impositcions ajudes victigals e altres drets son stades venudes a persones no ydonees ni bastants apagar los preus de aquelles. E que alguns dels compradors de aquelles los dits preus, o partida de aquelles se aturauen per lonch temps e la Uniuersitat manlleuaua a usura o interes e venien censals e violaris e dels dits preus finalment gran partida se perdia. Perço statuhim e ordenam que cascun any les dites impositcions victigals ajudes e altres drets dessus dits sien venuts en encant publich precedent bona e couinent subastacio ab corredor publich per los Jurats e Clauaris dela dita Uniuersitat als mes donants. E que los dits Jurats e Clauaris abans que meten los dits compradors en possessio hagen e penguen e hauer e pendre sien tenguts dels prop dits compradors bones e sufficients

fermanças allur bona coneguda e que la Uniuersitat sia be segura de hauer integrament los dits preus en los termens e pagues en les dites vendes contengudes.

LXXXIII. *Que los compradors de imposicions paguen los preus.*

Item statuhim e ordonam que los compradors delas dites imposicions ajudes victigals e altres drets dela dita Uniuersitat e lurs fermanças se obliguen cascun per cascun per lo tot ab obligacio de persona e altres obligacions e renunciacions clausules e cauteles necessaries portar e pagar los dits preus cert terme o termens declarats e declarament posats en los contractes deles vendes dessus dites dins la Ciutat en poder dels Clauaris los quals en virtut dels Capítols de Bachelona regexen e administren la consignacio sens tota compensacio deduccio retencio e excepcio sino de pagues deles quals de present haguessen o mostrassen albara del dit cambiador o Cluari o scriptura continuada enlo libre del dit cambiador. En altra manera passat lo terme dels dits pagaments que los dits Cluaris puguen trametre e de fet trameten saig o cap de guayta, e missatges o demonaders per exequcio dels dits preus amessio e despesa dels dits compradors e fermanças e obliguen pagar en lo dit cars cert salari per los missatges dels dits Cluaris e tots salaris de saigs e de cap de guaytes e messions e despeses que los dits Cluaris hagen affer exequcio dels preus dessus dits. E aço sia seruat tant be en les vendes deles imposicions ajudes victigals e drets dela Ciutat com deles imposicions ajudes victigals e drets deffora la dita Ciutat per la qual obligacio de persones los dits obligats sien o puguen e hagen esser presos encarcerats e detenguts fins a integra satisfaccio dels preus deutes, messions e salaris dessus dits e que per beniffet de cessio de bens, no puxen esser delliurats.

E perço com experiencia maestra verdadera de totes coses enla practica dela present noua ordinacio de Regiment poria demostrar la dita

noua ordinacio hauer necessaria correccio mutacio o smena. Perço reseruam anos personalment que si dins tres anys prop vinents anos apparria esser expedient, o necessari puxam la dita ordinacio de Regiment smenar corregir o mudar segons benuist nos sera.

Per la present empero ordinacio de Regiment o algunes coses contengudes en ella, no entenem tacitament o expressa ne volem esser feta o engenrada nouitat perjudici o derogacio de algunes franqueses priuilegis immunitats libertats usos o costums dela Ciutat e illa de Mallorques e dels habitants en aquella. Ans aquelles e aquells volem en quant empero no deroguen e sien vistes derogar ala present noua ordinacio e ales coses en aquella contengudes, sien e romanguen en lur força e valor.

Volents, ordenants e manants atots los oficials del dit Regue Jurats, Consellers e Uniuersitat de aquell que la present noua ordinacio ala letra axí com jau sens glosa e interpretacio cauillosa alguna e totes e sengles coses en aquella contengudes tenguen e obseruen, tenir e obseruar fassen tant quant aquascu e allurs officis incumbira e ab la present ordinacio e segons forma de aquella e no daltra la Uniuersitat de dit Regne eleccions actes e negocis de aquella fassen regeixquen e administren totes altres ordinacions de Regiment en quant la present son vistes contrariar o diuersificar sots peses e cessants. E contra la present ordinacio algu no contrafaça o contravenga en alguna manera sots pena irremissible de Mil lliures de Reyals de Mallorques menuts aplicadores al fisch del Senyor Rey en la qual encorreguen cascun dels contraffahents per quascuna veguada que contrafara. En testimoni deles quals coses manam la present esser feta e ab lo sagell de nostre offici esser sagellada. Dat en Mallorques a XIII del mes de deembre del any dela Natiuitat de nostre senyor. M CCCC Quaranta.

ANTONI PONS,

(Continuará)

Els Bronzes de la Cultura dels Talaiots

en el Museu Regional d'Artà

En el «Buletí de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnologia i Prehistòria» volum primer de l'any 1923, el Sr. Colominas Roca publicà un treball titulat «Els Bronzes de la Cultura dels Talaiots de l'Illa de Mallorca» en el qual, a més de sistematitzar la prehistòria mallorquina, destriava d'entre els bronzes de diverses èpoques aquells que marcadament són de l'Edat del Bronze, per tal de descriure-los i donar notícia de tots els que sabia.

A l'actualitat es troben ingressats al Museu Regional d'Artà dos lots importants de bronzes que es deuen atribuir a la Cultura dels Talaiots, si és cert que aquesta Cultura va assolir el seu total desplegament durant la plena Edat del Bronze. En aquests lots hi trobam objectes que són iguals o molt semblants als ja descrits per l'autor citat. Malgrat això, creiem que és oportú de publicar-los, per completar la llista dels coneguts, mostrar les varietats que ofereixen, i sobretot per l'interès exemplar d'alguns dels bronzes que comprenen.

Malhauradament, els dos lots de què parlam no procedeixen d'excavacions metòdiques de cap mena; com amb molta freqüència sol succeir, les troballes són casuals; no obstant de boca dels propis descobridors hem pogut recullir certes dades.

Un grup de bronzes fou adquirit pel Museu del propietari d'un petit lloc dit so'n Bou, a Pina, l'any 1927. Els diferents objectes es varen trobar tots junts al arrencar del terrer una gran llosa d'entre els restes d'un poblat que es coneixia amb el nom de *Talaiot d'es Corralàs*. Quan el visitarem per primera vegada ja es trobava reduït a un conjunt d'alguns metres quadrats, de pedres, mates i ullastres; al present tot allò és terra de conreu.

Els bronzes són els següents:

Una destral, plana per una de les seves

cares, i bastant corvada l'altra. Aquest exemplar presenta un perfil molt acusats i un acampanament més desplegat a la part del tall que la destal que descriurem en el lot següent, i es podria per tant atribuir a un període més avançat de l'Edat del Bronze. És remarcable també pel seu petit tamany.

Mides: llargària 7'2 cms.; amplària màxima 3'7 cms.; gruix 1 mm.

Una punta de llança absolutament plana, de forma triangular amb els angles inferiors arrodonits, i amb llarga espiga per lligar a un mànec de fusta. És el tipus més arcaic de les d'aquesta època que coneixem a Mallorca, i similar a les usades a la primera Edat del Bronze.

Mides: llargària 12'8 cms.; amplària 3'7 cms.; gruix 1 mm.

Un fragment d'una altra punta de llança igual a l'anterior, però de tamany més reduït.

Una escarpre de secció quadrangular.

Mides: llargària 15'8 cms.; gruix 1'1 cms.

Un objecte d'us problemàtic, que consisteix en una tira plana en forma d'arc provista de dos pasadors a la part interna i que acaba en els extrems en dos poms idèntics. Sembla ésser el mateix objecte que descriu el Sr. Colominas, suposant per la seva forma que tal volta fos una variant d'una brida de cavall.

Mides: 32 cms. d'arc; amplària de la tira 3'6 cms.

De tots aquests objectes sols es feu l'anàlisi del darrer, l'any 1929, per l'aleshores Director del Laboratori Municipal de Palma. Sr. Joan Gamundí, que donà el següent resultat: coure 95'54‰; estany 4'12‰ amb indicis d'antimoni.

L'altre lot va ésser depositat al Museu l'any 1928 per Mossen Salvador Galmés, qui en anys anteriors anava arreplegant els

objectes per entrega que li feien els propietaris de distints establiments de l'antiga possessió anomenada so'n Foradat (avui establiments de so'n Gallego) a Sant Llorenç d'es Cardessar. Dit senyor ens ha informat que altre temps hi havia en aquell lloc un poblat grandíols, del que ara no en queda cap reste; al establir-se la possessió foren arrasades per complet les runes i després, al llaurar la terra, van apareguent als objectes.

Els bronzes que componen aquest lot són:

Una destral plana, feta amb doble motlo, de forma evolucionada de les destrals de la primera Edat del Bronze, i semblant a les descrites pel Sr. Colominas.

Mides: llargària 11'5 cms.; amplària màxima 6'8 cms.; gruix 1 cm.

Una espasa de pom macís i fulla amb nervi. Es del tipus de les espases de so'n Oms i de Lloseta, i del punyal del Mitjà Gran de les Salines de Santany, enperò més airosa i més ben proporcionada que aquestes; el puny és el mateix, acabat amb un disc pla ovalat, i s'uneix també a la fulla, mitjançant tres claus rematxats del mateix metall. La variant està en la fulla, que comença amb una marcada estrangulació encara que no tan intensa com la del punyal.

Evidentment aquest tipus d'espasa és el que sosten millor la comparació amb les espases que formaven part del depòsit de bronzes trobat a la Ria de Huelva (avui en el Museu Arqueològic Nacional), atribuïdes als anys 1.200 al 1.000 a. d. J. C.

Mides: llargària 73 cms.; amplària màxima del pom 6 cms.; amplària màxima de la fulla 4'5 cms.; gruix màxim 2'5 cms.

Un objecte en forma de collar que consta de quatre barretes rodones (devien ésser sis) que s'uneixen als extrems formant semicercle.

Mides: 18 cms. de diàmetre.

Una punta de llança de forma ovalada amb tub i forat per un passador per enxufar a un mànec. Es d'un tipus molt corrent a la plena Edat del Bronze.

Mides: llargària 16 cms.; amplària màxima 4 cms.

La destral d'aquest lot també va ésser analitzada pel Sr. Gamundí amb els següents resultats: coure 92'25 %; estany 6'80 % i indicis d'antimoni.

Tots els bronzes descrits es troben en bon estat de conservació.

LLUIS R. AMORÓS.

DESCRIPCION DE LAS MONEDAS

DE LA

REPUBLICA ROMANA

POR

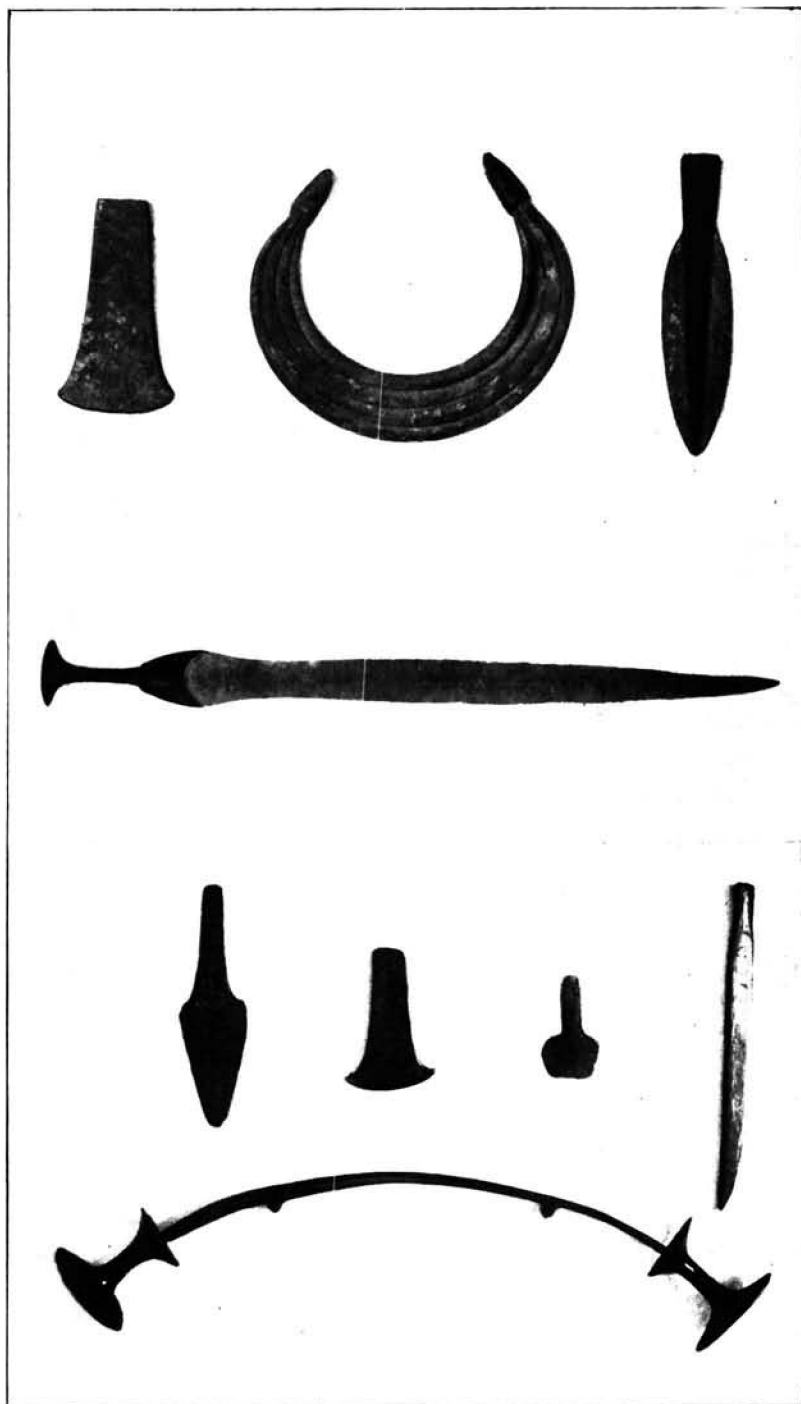
LUIS FERBAL Y CAMPO

564. Denario dentado. Anverso: el normal del denario con L COSCO MF. Reverso. El rey galo Bituito desnudo con trompeta clipeo y venablo en cuadriga al galope a derecha LLICCN-DOM. V. a. 5.

Familia Cossutia. Hay monedas de dos Cossutios.

1.º L COSSVTI (us) CF SABV-LA. Su denario ha debido ser acuñado en Corinto a juzgar por sus tipos.

565 Denario. Anverso. Cabeza alada

MUSEU REGIONAL D'ARTA

Bronzes de la cultura dels Talaiots procedents
de Pina i de Sant Llorenç d'es Cardessar

- de Medusa a izquierda: SABV-**
LA. Reverso. Belerofonte con
 la lanza en ristre sobre pegaso
 volando a derecha, letra varia-
 ble: L COSSVTICF. V. a. 10.
 2.º CCOSSVTIVS MARIDIA-
 NVS.
- 566 Denario. Anverso. Cabeza lau-
 reada y velada de César a dere-
 cha, detrás gorro de flamen;
 delante lituo: CAESAR PA-
 RENS PATRIAE. Reverso: en
 dos líneas en cruz: CCOSSV-
 TIUS MARIDIANVS · AAAFF
 V. a. 20.
- 567 Denario: anverso del n.º 566
 sin símbolos y CAESAR DICT
 PERPETVO (o IN PERPE-
 TVO, Reverso. Venus con vic-
 toriale y apoyada sobre clipeo
 puesto sobre globo a izquierda:
 C MARIDIANVS V. a. 35, 30.
Familia Crepercia Q CREPE-
 REI (us) MF ROCVS, acuñó
 denarios dentados y frecuen-
 temente forrados, probablemente
 en Corinto a juzgar por los tipos.
- 568 Denario. Anverso. Busto de An-
 fitrite visto de espaldas con la
 cabeza vuelta a derecha: dos
 marcas variables. Reverso. Nep-
 tuno con tridente en biga de
 hipocampos a derecha: marca
 variable: Q CREPEREIRO-
 CVS o Q CREPER MF RO-
 CVS. V. a. 4.
Familia Crepusia. P. CREPVSI
 (us) acuñó solo y con un Marcio
 y un Mamilio conjuntamente.
 El tipo de sus monedas parece
 contener alusiones a algún an-
 tepasado.
569. Denario. Anverso. Cabeza lau-
 reada de Apolo a derecha con
 cetro sobre el hombro; una o
 dos marcas. Reverso. Ginete
 a derecha blandiendo lanza;
 marca variable: PCREPVSI
 V. a. 1.
- 570 Denario. Anverso. Cabeza dia-
 demada y velada de Venus a
 derecha con collar: L CENSO-
 RIN (o CENSORI o CENSOR).
- Reverso. Venus en biga al
 galope a derecha: marca varia-
 ble: P CREPVSI CLIMETAN.
 V. a. 30. Variante con L CEN-
 SORIN en el anverso y CLI-
 META P CREPVSI en el rever-
 so. V. a. 1
Familia Critonia. L CRIT(onius)
 Acuñó juntamente con MFAN
 (sius) como ediles de la plebe:
 AED PL.
- 571 Denario Anverso. Cabeza de
 Ceres con corona de espigas
 AEDPL Reverso. Dos ediles
 sentados en subselios vueltos a
 derecha: a izquierda P (ublico)
 A (rgento); a derecha espiga:
 MFAN L CRIT(o CR+ o CRT).
 V. a. 10
Familia Cupienia. L CVP(ien-
 nius) acuña un denario que lleva
 un símbolo que permitiría tal
 vez atribuir a esta familia las
 monedas anónimas con cornu-
 copia.
- 572 Denario normal de los Dioscu-
 ros; detrás de la cabeza cornu-
 copia. Reverso L CVP. V. a. 3.
Familia Curiatia. Los autores
 solo señalan un magistrado de
 esta familia. Sin embargo, por
 las leyendas, las monedas pare-
 cen pertenecer a dos magistra-
 dos, tal vez padre e hijo. En los
 cobres se ve a veces un símbolo
 que tal vez permite atribuir a
 esta familia las monedas anóni-
 mas con una Victoria sobre la
 proa. Hay un semis con un Fabio.
- 573 Denario con el anverso ordina-
 rio con TRIAE. Reverso. Diosa
 en cuadriga al galope a derecha
 con cetro y coronada por Vic-
 toria: CCVR ROMA, V. a. 5.
574. Denario como el anterior con
 TRIG y CCVRF, V. a. 5.
575. Semis, Trines, Quadrans, Un-
 cia normales con CCVR F,
 578. V. a. 2, 8, 1, 10.
579. Semis, Triens, Quadrans, Sex-
 tans normales con Victoria con
 corona sobre la proa y CCVR
 F. V. a. 12, 8, 5, 5.

583. Semis (recortado, tal vez sin valor ni ROMA en el reverso) con *MA. CVR.* V. a. 20.
Familia Curtia. QCVRT(ius) acuña un denario con M Iunio y otras monedas, acuñadas fuera de Roma, con M Iunio y Cn Domicio (probablemente en Asia Menor).
584. Denario: anverso ordinario QCVRT. Reverso. Júpiter con cetro lanzando rayo en cuadriga al galope a derecha, encima lituo *USILA ROMA* V. a. 1.
585. Semis. Anverso ordinario: CNDOMI. Reverso Clava: a izquierda *MSILA* a derecha QCVRTI V. a. 8.
586. Triens. Anverso ordinario: CNDOMI. Reverso Egida con cabeza de Medusa: alrededor *MSILAQCVRTI* V. a. 30
587. Quadrans. Anverso ordinario CNDOMI. Reverso. Clava, arco y flecha: *MSILAQCVRTI* V. a. 12.
588. Sextans. Anverso ordinario CN DOMI. Reverso. Caduceo alado. *M SILA QCVRTI* V. a. 12.
589. Uncia. Anverso ordinario CN DOMI. Lira en el reverso con *U SILAQCVRTI* V. a. 25.
Familia Decia. Pertenece a esta familia un denario anónimo.
590. Denario normal de los Dioscuros con un clipeo y trompeta en el reverso. V. a. 60.
Familia Decimia. (C. Decimius). FLAVS.
591. Denario normal con la biga de Diana con látigo: FLAVS. V. a. 3.
Familia Deidia. T DEIDI(us) acuñó un denario en honor de uno de sus antepasados que se distinguió en Sicilia luchando contra Athemón.
592. Denario. Anverso normal con X y ROMA. Reverso. El pretor Didio con espada en el cinto y clipeo en brazo izquierdo azotando un esclavo armado que se defiende con su espada y cumbre con un clipeo. T. DEIDI. V. a. 5.
Familia Domicia. Presenta cinco magistrados que acuñaron moneda.
1.º CN DOMI(tius Ahenobarbus).
593. Denario de los Dioscuros con a CN DO y As, Semis, Triens,
598. Quadrans, Sextans normales con CN DO (o DOM o DOME o DOMI) salvo el sextans que solo lleva CN DO o CN DOME. V. a. 6, 15, 1, 12. 1, 20.
2.º CN DOM(itius Ahenobarbus). Su denario se refiere a los triunfos de un antepasado contra los Avernos acaudillados por Bitusto.
599. Denario. Anverso ordinario entre espiga y X. Reverso. Biga de la Victoria a derecha: debajo guerrero luchando con un perro: ROMA CN DOM. V. a. 1. Véanse otras monedas en las familias Aurelia, Cosconia, Poblizia, Pomponia y Porcia.
3.º CN DOMI(tius Ahenobarbus).
600. Denario. Anverso ordinario con X y ROMA. Reverso. Júpiter con rayo y rama de laurel en cuadriga al paso a derecha: CN DOMI V. a. 1. Véanse otras monedas en las familias Curtia y Junia.
4.º (Cn) DOM(itius Calvinus). Acuñó un denario en España en Osca como emperador durante su campaña contra los Cerretanos.
601. Denario. Anverso. Cabeza desnuda y barbuda de Hércules a derecha: OSCA. Reverso. Simpulo, aspergilo, hacha y ápice: DOMCOS ITER IMP.
5.º CN DOMITIVS LF AHENOBARBUS. En sus monedas se hace referencia al templo de Neptuno que embelleció y a sus triunfos sobre la flota de Domicio Calvino en Brindisi. En las monedas se halla su cabeza y la

- de un antepasado. Han sido todas acuñaciones imperiales en Asia Menor.
602. Aureo, Anverso. Cabeza de Domicio à derecha: AHENOBAR. Reverso. Templo de Neptuno tetrástilo encima NEPT: alrededor CNDO MITIUS LF IMP. V. a. 800.
603. Denario, Anverso. Cabeza del primer Ahenobarbo a derecha: delante AHENOBAR. Reverso. Proa a derecha: encima trofeo: alrededor CNDOMITIVS IMP. V. a. 20.
604. Aureo. Denario. Anverso. Cabeza de Antonio a derecha; detrás: ANTIMP IIIVIRRPC. Reverso. Proa a derecha: encima estrella: CN DOMIT AHENOBARVSIIMP. V. a. 500, 25. *Familia Durmia*. Sus monedas cuando no presentan tipos relativos a recuerdos familiares, recuerdan las victorias de agosto sobre los Partos, los Armenios y sobre Antonio.
605. Denario. Anverso. Busto imberbe y diademado de Hércules a derecha con maza sobre el hombro: U DVRMIVS SIGN RECE. V. a. 20.
606. Denario. Anverso. Cabeza laureada del Honor a derecha: M DVRMIVS IIIVIR HONORI. Reverso del n.º anterior. V. a. 25
607. Denario con el anverso del n.º anterior. Reverso. Octavio con cetro y rama de laurel en biga de elefantes a derecha: encima AVGVSTVS exergo CAESAR. V. a. 25.
608. Denario con el anverso del n.º anterior. Reverso. Cuadriga con carro redondo en que hay rama de laurel al paso a derecha: encima CAESAR AVGVSTVS: exergo SC. V. a. 40.
609. Aureo con el anverso del n.º anterior a veces entre dos estrellas. Reverso AVGVSTVS-OB C. S en corona de encima. V. a. 500.
610. Denario. Anverso. Cabeza de Octavio a derecha: CAESAR AVGVSTVS. Reverso. Jabalí herido por flecha: M DVRMIVS IIIVIR. V. a. 12.
611. Denario con el anverso del n.º anterior. Reverso. León devorando ciervo que corre a izquierda: M DVRMIVS IIIVIR. V. a. 40.
612. Denario con el anverso del n.º anterior. Reverso. Toro con cabeza humana a derecha coronado por Victoria que vuela encima de él: M DVRMIVS IIIVIR. V. a. 250.
613. Aureo. Anverso como los anteriores pero la cabeza laureada. Reverso. Cangrejo de mar con mariposa en las pinzas: M DVRMIVS IIIVIR V. a. 500. *Familia Egnatia*. Sus denarios, que parecen recordar a un ascendiente, son a veces dentados.
614. Denario dentado. Anverso. Busto diademado de Venus a derecha con Cupido sobre el hombro: letra variable: MAXSVMVS. Reverso. La Libertad coronada por la Victoria en biga al paso a derecha, en el área gorro: C EGNATIVS CNF CNN. V. a. 50.
615. Denario. Anverso. Cabeza diademada de la Libertad a derecha: detrás gorro: MAXSVMVS. Reverso. Roma con lanza y con el pié sobre cabeza de lobo: a su derecha Venus diademada con lanza, acariciada por Cupido que le arregla el cabello: a los lados espólón de nave y remo: letra variable: exergo C EGNATIVS CNF CNN. V. a. 6.
616. Denario. Anverso. Busto alado de Cupido a derecha con arco y carcaj al hombro: MAXSVMVS. Reverso. Templo distilo con estatuas de Júpiter y de la Libertad: encima de ellas rayo y gorro: cifra variable: C EGNATIVS CNF CNN. V. a. 10.

- Familia Egnatuleia.* Acuñó un quinario que parece aludir a victorias sobre los galos.
617. Quinario del tipo del victoriató con la cabeza de Apolo: CN EGNATVLEI CF. Q. Reverso con Q y Roma, el tipo vuelto a izquierda y con carnix al pié del trofeo sobre cuyo clipeo escribe la Victoria. V. a. 2.
- Familia Eppia.* Un legado de esta familia acuñó en Africa a nombre de Metelo y de César después y en España a nombre de Sexto Pompeyo.
618. Denario. Anverso Cabeza de Africa con piel de elefante a derecha, delante espiga, debajo arado: QMETELLSCIPIO IMP. Reverso. Hércules apoyando el brazo sobre clava y piel de león: EPPIVS LEG F (landum) C(uravit). V. a. 15.
619. As como el anterior con C CAESAR DICTER en vez de MAGN PIVS IMP V. a. 30
620. As normal sin ROMA y con EPPIVS LEG. V. a. 12.
- Familia Fabia.* Se atribuyen monedas a siete miembros de esta familia.
- 1.º Q F (abius) MA(ximus).
621. As. Anverso. Cabeza laureada de Jano; entre las dos caras altar rodeado por serpiente MAQN PIVS IMP. Reverso. Proa a derecha EPPIVS LEG. V. a. 25.
622. Denario y quinario de los Dioscuros, As, Semis, Triens, Quadrans, Sextans normales con MA (el as a veces sin nexo). V. a.
- 2.º QFABI(us) LABEO Los símbolos de sus monedas recuerdan las victorias de algún antepasado.
630. Denario con el anverso ordinario X ROMA LABEO. Reverso. Júpiter con cetro lanzando rayo en cuadriga al galope a derecha; debajo espolón de navío Q FABI. V. a. 1.
631. Semis y Quadrans normales con Q FABI. V. a. 30, 20.
632. Quadrans. Anverso. Cabeza de Hércules con piel de león a izquierda y tres puntos. Reverso. Clava: Q FABI ROMA. V. a. 20.
634. Este Fabio acuñó también bronce en Sicilia con Q FABI. Véase también familia Curiatia.
- 3.º C(Fabius) MAX(imus). Sus tipos aluden a triunfos de un antepasado sobre Viriato cerca de Valencia El segundo denario es tal vez de acuñación provincial.
635. Denario. Anverso ordinario del denario ROMA X QMAX. Reverso. Cornucopia en cruz con rayo: todo en corona de espigas y de adormideras V. a. 2.
636. Denario. Anverso. Cabeza laureada de Apolo a derecha; delante lira: X ROMA Q MAX. Reverso como el n.º anterior. V. a. 4.
637. As, semis, triens, quadrans normales con Q MAX. V. a. 12, 12, 12, 2.
640. 4.º NFABI(us) PICTOR. Sus monedas aluden a un antepasado.
641. Denario: anverso normal con X y letra variable. Reverso. El flamen Fabio con apex y casco apoyado en lanza sentado a izquierda sobre clipeo en que se lee QVI-RIN: alrededor N FABI PICTOR ROMA V. a. 3.
- 5.º C F(abius). Acuñó en unión con Q Marcio y L Roscio.
642. Denario: Anverso normal, Reverso. Cuadriga de la Victoria con corona al galope a derecha: Q MAR CF LR ROMA V. a. 1. Otras veces CFLRQM V. a. 5.
- 6.º C FABI(us) C. F. Acuñó algunas de sus monedas por orden del Senado. En ellas figura un ave símbolo de la familia.

LUIS FERBAL Y CAMPO

(Continuará)

D O C U M E N T S

C A S T E L L D ' A L A R Ó

DOCUMENTS CURIOSOS DEL SEGLE XIV

I

(1339)

iiii^o Kalendas julii anno Domini
M^o CCC^o xxx^o nono

De nos Roger etc. Al senyor Nassalt de galiana Cauayler Castella del Casteyl d'alaro etc. Deuant nos es estat propossat per en Ramon espigol lo qual per manament vostre es exit del dit Casteyl del qual solia esser seruent que vos e encara alguns servents del dit Casteyl li sots tenguts en algunes quantitats de moneda axi per salari o sou dela dita sua persona com per altres rahons

Perque de part del dit senyor Rey vos deym eus manam que sens malicia e alongament satisfassats al dit Ramon espigol en tat so que li dejats e axi mateix destreyets tots los seruents del dit Casteyl qui al dit Ramon sien tenguts de pagar so que li dejen. Dat. ut supra.

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1337-1339. fol. 321.

II

Quinto Idus Augustij anno Domini
M^o CCC^o xxx^o nono

De nos en Roger etc. Alamat lo senyor Nassalt de galiana Caualler e Castella del Casteyl dalaro saluts etc. Con per manament nostre vos aguessets foragitat del dit Casteyl en Ramon espigol lo qual era aqui per seruent e asso fos per alguna rao la qual de present cessa Emparamor dasso vos diem eus manam que vistes les presents dejats reebra lo dit Ramo espigol en

seruent del dit Casteyl axi con dabans faen lo jurar segons que acostumat es e servant li la letra que ha del senyor Rey desser seruent del Casteyl demont dit. Manam vos encara que si en loch del dit Ramon espigol hauerets algun altre substituït que de continent lou degats foragitar e remoura. Dat. ut supra.

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1337-1339, fol. 334.

III

(1345)

De nos Narnau de Erill Governador general dela Ciutat e Regne de Mallorques e de ylles a aquell adjacents per lo molt alt senyor Rey derego. Alamat e honrat En pelegrí esquerre Castella del Castell dalaro saluts e dileccio. Entes hauem que brega e beraylla es stada aquí noueylament entre vos e alscons seruents del uostre Castell duna part e alguns del dit loch dalaro daltra en la qual bataylla se son seguides nafres en algunes si que la hu dels seruents es stat pres e laltre apellat sanxo ses mes ab vos ensempe en lo dit Castell dela qual cosa som molt despagats per que de part del senyor Rey e per auctoritat del offici que ussam uos dehim e manam espressament quel dit sanxo de continent uista la present Al honrat Narnau de lopia vengue de fora que aqui va per aquesta raho liurar pres dejats guardan uos be e fehent per guisa e manamet quel dit seruent no ses cambene puga escapar per so que justicia deguda daguen seguir e complir sa justicia car en altre manera siats cert que aquesta cosa sera molt desagradable e edible al dit senyor Rey e anos.

Dat. Majoricis x kalendas junij anno Domini M.º CCC.º XºI quinto. — vidit Arnaldus.

ARCH. HIST. DE MALLORCA. — *Lib. de Lletres Comunes* de 1345, n.º 6, sens foliar.

IV

De part den phelip de Boyll
Gouernador del Regne de Mallorques.

Al amat en Pelegri squerra Castella del Casteyll dalaro saluts e dileccio. Ja daltres vegades vos hauem manat per nostres letres que be e diligentament ab tot vostre poder uos haguessets vers la guarda e custodia del dit casteyll en tal manera que daquell scondil algu o perill no sen posques esdeuenir E ara nouellament haiam reebut en manament del senyor Rey que enuers la guarda e custodia del Regne de Mallorques e dels casteylls e fortalicies daquell e specialment del dit casteyll uos degau hauer diligentement e curesa. Emperço de part del dit senyor Rey e per la ffeeltad en que li sots tengut vos dehim e manam spressa-

ment que ab soberana vetla e curosament uos haiats enuers la guarda del dit casteyll axi com de nos sobre aço hauiets aut manaments guardau tota vegada quels seruents del dit casteyll sien homens faels al dit senyor Rey e no en res sospitosos e que continuament estien enuers la guarda del dit casteyll. Empero si res hauiets necessari al dit casteyll fets nos ho saber en tal manera que de alcuna inteligencia no puscats esser repres mas de bona car e diligencia loar E no res meyns dats feus trenca en Johan carnisser collidor dels bans e drets fiscals en tot ço queus dira de part nostre.

Dat. xvj die mensis octobris anno Domini Millesimo CCC.º xºI quinto. — prius lit.

Similis littera facta fuit Bn.º Vaylls Castella-no Castri de Santuerio.

Item et similis littera facta fuit petro de.. . castellano Castri Pollencie.

ARCH. HST. DE MALLORCA — *Lib. de Lletres Comunes* de 1345, n.º 6, sens foliar.

JOSÉ RAMIS DE AYREFLOR Y SUREDA.

(Continuad)

EDICTES EPISCOPALS CONTRA SUPERSTICIONS

(1483)

I

Edictum contra sortilegos.

Com alguns crestians no taments incorrer les penes en dret statuhides, se esforsen fer sortilegis, diuinacions, conjuracions, superstissions e altres coses en offensa de nostra Senyor Deu creador nostre, en dempnacio eternal de lurs animes, segons a sebude del Reuerendissimo en Christ pare e Senyor don Diego per le gracia diuina bisbe de Mallorques, dela Sacre Royal Magestat Cancellier e conseller, es per vingut: per tant se Reuerendissima Senyoria, volent e de sijant sobre aço prouahir debitament eles offensas fetas a nostro Senyor Deu punir ecastiguar, Ab los presents scrits, a instancia del procurador fichal dela sua cort, amonesta generalment per le primera, segona, terça monicio e peremptoris monicions, totes equalsenulla persones axi

en cascuns? y religiosas com seculas, qui sapien les dites persones qui hagen fets sortilegis, diuinacions, conjuracions, superstissions e altres coses en offensa de nostre Senyor Deu, Que dins deu dies primes vinents, dels quals tres perle primera, tres perle segona e los restants per letera monicio e peremptori terma los assigna, hagen les dites persones alesua Reuerendissima Senyoria denunciades, E aço sots pena de excomunicacio, lequal se Reuerendissima Senyoria en aquets presents scrits, are per leuors e leuors perare, en los contrefaents dona epromulga, labsolucio deles quals persones se Reuerendissima Senyoria se reserua; emes auant los denuncia que aquels tals no denunciand ho seran partissipants en hun matex crim ab los dits crimosos. Dat. Mallorques enlo palau Episcopal a vint dejaner any Mill CCCC lxxxiiij.º

Ego Bernardus Durandi, alter ebdomedario rum, publicauí presentem cedula in Sede Ma-

joricarum die dominica xxj Januarii, hora tertiã, dum missa major in illa celebratur.

(ARX. EPISC. DE MALL.— *Llib. Colacions de 1480-84, sens foliar*).

II

Com en los dies pessats al Reuerendissimo en Christ pare e Senyor don Diego per legracia diuina bisbe de Mallorques, dela Sacre Royal Magestat Cancellor e conseller, per discret procurador fical dela sua cort fos stat ase Reuerendissima Senyoria denunciat que alguns mals crestians, no tements incorrer en les penes en dret statuhides, se sien sforsats eses forsen fer sortilegis, diuinacions, conjuracions, superticions ealtres coses en offensa de nostre Senyor Deu crehedor nostre, en dempnacio delurs animes eterna; E per ço se Reuerendissima Senyoria, desitjant les offenses fetas anostre Senyor Deu punir e castigar, Sots axx de janer proppesat generalment totes equalseuulla persones de qual seuulla condicio estament sien, axi en cas cuns? religiosos com seculas qui sabessen les persones qui haian fets sortilegis, diuinacions, conjuracions, superticions eaitres coses en offense de nostre Senyor Deu sien stades generalment amonestades que dins deu dies primes vinents, dels quals tres per le primera, tres per le segona e los restants per le tersa monicio e peremptori ternia los es stat assignat haguessen les dites persones denunciades a Se Reuerendissima Senyoria, Eaço sots pena de excomunicacio, lequal

lo Reuerendissimo Senyor en los contrafants en scrits ha donade e promulgade, le absolucio deles quals persones contrafants ensi se ha reseruade, E noresmenys serien partissipants en hun mateix crim ablos dits crimosos, Segons en le dita monicio e excomunicacio en lo Seu palau Episcopal donade e promulgade Sots axx de janer proppesat e en le present esglesia publicade largament se conte: E fins açi les dites personas no sien curades les dites coses a se Reuerendissima Senyoria denunciar perlequal cose son incorregudes en sentencia de ver en scrits per lo dit Senyor contra elles ecascuna delles dade epromulgade; per tant, demanament del dit Reuerendissimo Senyor bisbe, a instancia del dit procurador fical dela sua cort, denunciãm per escomunicades generalment les dites persones les quals no han curats denunciar al dit Reuerendissimo Senyor bisbe los dits mals crestians, los quals han fets e fan sortilegis, diuinacions, conjuracions, supertissions ealtres coses en offensa de nostre Senyor Deu, eapres contra aquelles sera procehit rigorosament segons que de dret trobara se Reuerendissima Senyoria esser fahedor. Dat. Mallorques en lo palau Episcopal a xiiij de ffebrer any MCCCC lxxxij.

Fuit publicatum edictum hujusmodi insede Maioricensi per me Francischum Colomar, presbiterum, regentem hebdomedariam sedis, die dominica xvj Febroarii dum missa major celebraretur.

(ARX. EPISC. DE MALL.— *Llib. Colacions de 1480-84, sens foliar*)

P. A. SANXO.

EDICTE DEL VIRREI DON LUYS VICH

(1584)

CAP. XXXX

Contra los qui donaran ampollada o faran altra inmunditia en alguna casa.

Item mana sa Senyoria que niguna persona gos donar Ampollada o altre ni posar almangana, oli de ginebre, o altre inmunditia, banyes ni altres coses infamatories en les portes, taulells, o finestres o parets de casa de altri sots

pena per lo quiu fara o fara fer o dara consell favor o ajuda o assistira en dites coses de correr la vila y de tres anys de galera.

CAP. XXXXj

Contra los qui fan codolets.

Item per quant en la present ciutat se fa molt gran abus y frequentatio de fer codolets

en algunes cases tirant pedrades a les finestres y a les portes de dites cases inquietant e infamant les personas a qui dit codolet se fa. Prouehex y ordena sa Senyoria qui tals codolets fara y fara fer tant en la present ciutat com en les viles y llochs de la part forana incorrega en pena de esserli clauada la ma al costell o de bandeig temporal a arbitra de sa Senyoria y Consell Real.

CAP. xxxxij

Contra los qui amenassen o damniffican als qui pladeian ab ells o a sos procuradors aduocats o als testimonis.

Item com de algun temps en sa se haja uist per experientia que alguns a molt gran desauthoritat de la justicia no han dubtat de amassar o de injuriar de paraules o de fet ferint o nafrant. als qui demant de ells justicia o piedetgen ab ells o los han guanyats alguna causa a sos aduocats o procuradors o als testimonis qui han testificat en ciuil o en criminal; Per ço desitjant sa Senyoria que cade hu liberament sens temor y ab tota seguretat puga demanar sa justitia o testificar, Prouehex y mana que qualseuol qui ferira nafrara o pegara o altrament damnificara a l'altra o a sos aduocats o procuradors o testimonis per lo sobredit respecte incidera en pena de perdre lo puny o de galera o desterro per lo temps a sa Senyoria y Consell ben vist o de mort natural seguint se mort o mutilatio o affollament de membre, y si adaquell o aquells per dit respecte de paraules soles injuriara o amanessara incidisca en pena de cinquanta lliures o de seruir a la Dragonera o a Cabrera per temps de tres mesos.

CAP. xxxxij

Contra los qui injuriaran a altre en lo castell Real o en la plasa de Cort o en casa del Doctor del Real Consell.

Item ordena y mana que qualseuol persona que dira alguna injuria verbal al altra dins lo castell o en la plaça de cort o en casa de algu dels Mag.^{chs} Doctor del Real Concell haje destar trenta dies a la preso y si es oficial, notari o procurador hage de esser priuat de son offici o al menys sospes per lo temps a sa Senyoria y Consell Real ben vist.

CAP. xxxxiiij

Contra los qui injurien de paraules.

Item com en la present ciutat y per tot lo present Regne se fassa abus de injuriar de paraules la hu al altra de hont se seguexen bregas desafius y altres scandols; Perço sa Senyoria desitjant llevar tal abus, mana y ordena que qualseuol qui dira al altra lladre, traydor, cornut, alcauot, puta, bagassa, juyeu, xuya, ca fill de ca, perro, embriach, o altres semblants injurioses verbals incidisca en pena de star uint dies en la preso ab una cadena al coli y de dita preso no sia extret fins que publicament haje tornat la fama al injuriat y en cas que dit injuriat sia persona de honor y qualitat incidisca en pena de star lligat al costell per spay de una hora.

CAP. xxxxv

Contra los qui fan batalla y tiran pedres.

Item com de fer batalla tirant pedres uns contra altres se seguescan moltes bregas, ferides y morts, rompiments de taulades y altres danys, mana sa Senyoria que qualseuol qui dins la present ciutat o dins les viles o fora de aquelles fara dita batalla ara sia persona de discretio ara sia minyo stara quinze dies irremissiblement en la preso y lo pare de aquell si es de edad de quinze anys anauall pagara vint sous, deu per lo oficial quil pendra y deu per la obra de les muralles.

CAP. xxxxvj

Contra los qui donen baya de nits als qui aporten llums.

Item com en la present ciutat se fassa molt gran abus de cridar als qui van de nits ab atxes o altra llum cridant sanuuia, alcauots, inquietant y avelotant les persones de honor qui van ab dites atxes y llums de tal manera que ja no gosen aportar llums sino anar a les scures lo que demes que es mala criança y desacato es perillos de scandol; Perço volent llevar del tot sa Senyoria semblant abus mana y ordena que qualseuol persona qui de nits cridara sanuuia o alcauot o altra cosa semblant stiga trenta dies a la preso si sera de quinze anys en amunt y si

sera de quinze anys en auall vuyt dies a la preso y lo pare, germa o amo pach deu sous, sinch per lo oficial quil pendra y sinch per la obre de les muralles.

CAP. xxxxviij

Contra los qui aniran al cuerpo de guardia no essent de guarda.

Item per preservar los fills, mossos, criats, y altres de robar y ser vacabundos auant al cuerpo de guardia, Mana sa Senyoria que qualseuol que de nits sera trobat dins lo cuerpo de guardia ara jug ara no jug sino sera de la guardia incidisca en pena de star vuyt dies tancat en la preso ab una cadena al coll ultra de les penes statuides contra los jugadors ales quals no vol sia feta derogacio alguna.

CAP. xxxxviij

Contra los qui aportaran armas prohibides.

Item mana sa Senyoria que no sia persona alguna que gosa ni presumisca aportar de die o de nits per la present ciutat o per la vila y parroquies de la part forana spasa de dos mans, llança, alabarda o altra arma ab asta rodella o broquer, pecto, cossalet, cuyrassa o saco de malla, pilota de ferro o altre matall, spasa, daga o punyal de puncta de clau o gra de ordi sots pena de deu lliures y les armes perdudes applicadores la tercera part al oficial qui les pendra del qual seran dites armes o destar trenta dies a la preso.

CAP. xxxxviij

Contra los qui aportan spasa o daga de punta de clau.

Item mana sa Senyoria que sia persona alguna qui gos aportar axi dins poblat com fora poblat ni tenir en sa casa ninguna spasa o daga de puncta de clau o de gra de ordi sots la mateixa pena de deu lliures y les armes perdudes distribuïdores com dalt sta dit o destar trenta dies a la preso.

CAP. L

Contra los qui aportaran per poblats ballestas o arcabussos.

Item mana sa Senyoria que no sia algu qui gos aportar de dia ni de nit axi per la present ciutat com per la vila y parroquies de la part forana arcabus, scopetas, pedrenyal, o ballesta, sots pena si seran parats de deu anys de galera y si desparats de tres anys de galera en la qual pena no se enten incidir los qui aniran a la guardia o en persecutio de moros o de mals factors ni los qui aniran de cami, puys ans de entrar en la present ciutat o vilas desarmen dites ballestas, arcabussos, scopetes o pedrenyals axi de roda com de cano.

CAP. Lj

Contra los qui aportaran spases sens taules o guaspa.

Item mana sa Senyoria que qualseuol persona qui per la present ciutat o viles aportara spasa sens taules o sens guaspa, o ab la guaspa o puncta de la beyna tallada ultra de les armes perdudes incidera en pena de deu lliures destribuydores com dalt sta dit o destar trenta dies a la preso.

CAP. Lij

Contra los qui aportaran ballesta ho arcabus en aplech de gents.

Item que qualseuol persona qui aportara arcabus, scopeta, ballesta, en nigun aplech de gent de qualseuol mida que sia com son fires, mercats, ballades, sposades, missanoua o altres parts semblants incidisca en pena de cinquanta lliures y les armes perdudes per lo oficial qui les pendra o destar bandejats per temps de sis mesos de la ciutat vila o loch y terme de aquell de hont sera o habitara.

CAP. Lij

Contra los qui aportaran pedrenyals o ballestas prohibidas, fins en la forma del present capitol.

Item per lo que conue al be y utilitat del present Regne y quietut de aquell en que stiga

prouehit de armes bones y abtes per la guerra per agent de peu y no de armes, proditories, Mana y statuex la Senyoria que no sia persona alguna qui gose aportar ballesta, que tinga manco de quatre palms de arbre o taler ni arcabus o pedrenyal que tinga manco lo cano de quatre palms de llargaria si no sera official Real Capita Sargent, alferiz, capdesquadres anant per effecte de guerra y no altrament o persones qui aniran a cauall ab cauall o quartan les quals persones podran portar, pedrenyals o arcabuses que tingan de cano... de palms y des fença sots pena si sera home de condicio de ...entes lliures applicadores la tercera part al accusador o al official qui pendra tal persona ab dits pedrenyals o ballestes.... (roto el original).

CAP. Liiij

Contra los spases o dagues que faran spases o dagues ab punta de clau.

Item desitjant sa Senyoria del tot extirpar dites spases, dagues, o punyals de punta de clau o de gra de ordi mana que no sia ningun spaser o daguer gos a fer ningunes spases dagues ni punyals de punta de clau o gra de ordi ni adobar ni guarnir aquelles, sots pena de cinquanta lliures applicadores lo ters al acusador o al official que les pendra.

CAP. Lv.

Contra los qui tindran spases fora de mida.

Item mana sa Senyoria que no sia persona ninguna de qualseuol stat grau, o conditio sia que gos ni presumesca aportar ni tenir en llurs cases ni en altres parts spasa alguna que la fulla de aquella sia mes llarga de cinch palms un quart y mitg sots pena de perdre aquella la qual acursada sera del official qui la pendra y de star quinze dies a la preso si ja no sera stranger qui sia vingut de fora Regne y no sia de aturada.

CAP. Lvj

Contra los qui faran o adobaran spases fora de la mida.

Item mana sa Senyoria a qualseuols mestres y altres qualseuols persones que faran o fabricaran fulles de spases o faran fer y fabricar aque-

lles que no les pugan fer ni fer fer de major mida de la questa en lo precedent capitol contenguda; e per lo matex mana als spasers y altres persones qui guarnexen spases que no guarniscan ni adoben ningunes spases que sian de major mida de la de dalt sobra dita sots pena axi per lo qui les fabricara o fara fabricar y fer com per aquells que les adobaran o guarniran de perdre aquelles applicadores als officials com dalt es dit y de vint y sinch lliures o de bandeig temporal a arbitre de sa Senyoria.

CAP. Lvij

Contra los qui aniran de nits sens llum ho fora de hora.

Item mana sa Senyoria que tocades les quatre hores de nit ningun home vaja per la present ciutat sens llum sots pena destar en la preso per spay de tres dies y de perdre les armes que aportaran les quals seran dels officials quilts portaran; y axi matex mana y ordena que ninguna persona del dia de Sant Michel de Septembre fins a Pasqua de Resurreccio sia trobada per la present ciutat ab llum ni sens llum armat ni desarmat de les sis hores de nit fins a les deu y de Pasqua de Resurreccio fins al dia de Sant Michel de Septembre de les sinch hores de nit fins a les set sots pena que si sera trobat a tal hora destar en la preso per spay de quinze dies ultra les armes perdudes sino tendra justissima causa a arbitre de la Senyoria y son Real Consell.

CAP. Lviiij

Contra los qui aportaran cans de ajuda.

Item mana y ordena sa Senyoria que no sia persona alguna de qualseuol grau o conditio sia que gos aportar ab si cans alans que vulgarment se diuhen cans de ajuda sots pena de vintisinch lliures applicadores lo un terç al official quilts pendra y los dos terços als cofrens reals y en la matexa pena incorreran qualseuol qui en sa casa tindran o criaran dits cans alans dits de ajuda exceptats los qui habitan en les viles llochs o cases qui stan a una legua de la mar los quals poden tenir y criar dits cans per effecte de guardar ses cases y per anar contra moros los quals nos pugan portar en altres viles llochs per camins poblats ni despoblats sino sols per dit effecte de moros sots la matexa pena.

CAP' Lviiiij

Contra los blasfemos.

Item com per lo abominable crim de blasfemar, jurar, o renegar de nostre Senyor Deu tramet nostre Senyor grans plagues y persecutions en la terra, Pertant y altrement volent sa Senyoria que tant detestable crim y offensa de Deu sia extirpat, diu y mana a tot tom generalment que ninguna persona de qualseuol stament grau o condicio que sia no blasfema ni altrament jura lletjament per nostre Senyor Deu per la Santissima Verge Maria senyora y aduocada nostra ni per los sants sots pena de sinch lliures per obres del hospital general de la present ciutat o de esser los clauda la llengo al costell o destar ab una mordassa en la boca en lo costell per spay de una hora y los qui hoiran dits blasfemos ho hagen a denunciar al Magniffich yutge de cort sots pena de vint sous.

CAP. LX

Contra los usurers.

Item desitjant sa Senyoria lleuar del tot lo pernicios crim de la usura ha ordenat que qualseuol persona qui fara cambis sechs y prestera o donera a usura o logre o fara qualseuol spesia de usura sots qualseuol nom forma o tracte, perdra les quantitats o altres coses que per a tal negoci seran donades y lo doble de aquelles applicadores per la tercera part al acussador y laltre tercera part als cofrens reals y laltre tercera part

al hospital general de la present ciutat y en la matexa pena vol esser incidits los qui vendran robes o altre qualseuol genero de robes virtualles o altres mercaderias a fiar ab guany excessiu mes del justpreu de que vendria en comptans.

CAP. Lxj

Del mateix.

Item ordena y statuex sa Senyoria que nos puga fer commerxj de vendre o aitrement sots nom de permuta o altra commerxi dexar llana, ferro o altres coses en gros a fiar a temps a persones qui no tingan aquell commerxi y que saben y presumen y deuhem saber o presumir que no compren sino per revendre de continent als matexos o altres ab desavans sots pena de perdre la tal llana ferro o altres coses, axi venudes o contractades applicadores com dalt es dit.

CAP. Lxij

Contra los notaris que testificaran actes usuraris.

Item statuex y Mana que ningun notari testifich nigu acte dels conteguts en los sobre dits capitols ni nigu corredor entreuinga ni sia tercer en semblant contractes sots pena als notaris de sinquanta lliures applicadores com dalt es dit y als corredors sots la matexa pena y de esser priuats de sos officis, y vol y declara sa Senyoria que lo matex quus pendra a usura puga esser lo acussador y hage de dites penes lo terç.

ARX. HIST. DE MALLORCA.—*Llib. de Pregons*
1577-94.

ENRIC FAJARNÉS,
Cronista d'Eivissa.

DATOS PARA LA HISTORIA DE ARTA

CXVII

**Nomenament de Capitá de Capdepera
i son districte militar**

1339

De nos en Roger de Rouenach etc. al honrat e amat en Rodrigo sent marti donzell ab

fermetat de dileccio e demor. Con nos haiam certes noues dun gran stol que ha fet lo Rey del Garb del qual se diu que deu venir en les illes, Emparamordaso confiants de la vostra legalitat e bonea per tenor de les presents elegim vos en Capita en les parts del cap de la pera perque manam als homens de paratge los quals han manament de part nostra que degen anar ab caualls e ab armes al cap dela pera e als batles de cisneu e de sent johan de cisneu e de petra

e darta que auos degen obehir en so gues manarets de part nostra e vostres manaments e ordenacions seruar e tenir en tot so que fassa en defensio de la terra axi spressament con les nostres. Datt. ut supra. (xv^o kalendas septembris Anno Domini Millesimo ccc.xxx.viiiij).

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1337-39, n.º I, fol. 103.

CXVIII

Per la Creuada

1398

Arta

Lo lochtinent de Governador en lo Regne de Mallorques.

En batle entes hauem que en la nau den Gabriel bassa e den alamany despanya e de sos companyons se ha cordats de anar en lo ssant pasatge alguns habitants del vostro batliu los quals han fetes lurs preferets en la dita nau e jacsia stat manat que fossen assi ab lurs preferets per tal com lo hostol dit es en partir de present la qual cose fins assi no han curade fer segons que aferma. Emperamor daço asuplicacio sobre aquestes coses anos feta auos dehim e manam que encontinent vistas las presents fassats manament a tots los acordats en la dita nau que per dema tot die sien en ciutat ab los preferets qui han en la dita nau e asso sots pena de cors e dauer. Certificant los dits acordats que la dita nau nols spararia daqui auant. Dat. en Mallorques a xxx de juliol lany MCCCxviiij. —vidit Jacobus.

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1398, n.º 74, sens foliar.

CXIX

Remoció de Batle d'Artá

1440

Alamat lo batle de Arta o asson lochtinent.

Lo Governador del Regne de Mallorca.

En Jacme dez mas Jatcia nos ab letra de nostra cort procehida vos haguessem ratificada e confirmada la lochtinencia en aquexa parroquia avos per lo honorable mossen bernat de

lupia caualler lochtinent nostre comesa e comenada en temps que la dita parroquia era en bendositat Ara, empero, attes que la dita parroquia sta en pasiffich e quiet stament E no affreture la dita lochtinencia e per altres sguarts los quals assi no affreturen explicar sens empero coneche culpe ne desidia vostre ha iam avos reuocat de la dita lochtinencia pertant avisant vos de les dites coses vos dehim e manam que de hus o exercici de aquella vos abstengats Dat. en Mallorques a tres dies del mes de juny any MCCCC Quaranta.—Berenguer dolms.

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1440, n.º 129, sens foliar.

CXX

Insaculacions per l'exercici de càrrecs i oficis

1496

Lo lochtinent general a Arta.

Balle jurats e abilitadors de Arta. Segons tenim informacio en la abilitacio se deu fer en aquexa vila se sforsarien alguns de insacular molts qui no son suficients ne tenen facultats per suportar los carrecs de llurs officis lo que en veritat nos ha dat causa de admirisio e part volent quant en nos sie abusar atals inconueniets hauem delliberadas las presents ab queus dihem que en la habilitasio per vosaltres fahedora insaculeu personas bonas e suficients e que tenguen facultats per suportar los carrecs de llurs officis guardant vos dei contrari altrement vos denunciam que haguda relacio de vos balle aqui ab aquesta manam que de la dita insaculacio de paraula nos doneu informacio farem regonexer los sachs e prouehir sobre aquells loquens parra de justicia. Dats. en Mallorca a xiiij de Maig de lxxxxvj.—Aymerich.

ARCH. HIST. DE MALLORCA.—*Lib. de Lletres Comunes* de 1496, n.º 225, fol. 91.

CXXI

Festes de Sant Salvador

1503

Reclamacio de premi en les corregudes de cavalls

Lochtinent general.

Balle de Arta humilment es etat exposat deuant nos per part den Pere morey dient com

en la festa de sant Saluador proppassada seria stada aquí correguda certa oca e com vn rossi de ell dit exposant seria stat vn dels corredos his preten esser stat guayador per les causes e rahons deuant nos deduidas empero per vos dit balle segons sediu no hes stada donada la dita oca ans aquella no debitament ni iusta vos haueu fins así detinguda per la qual occasio haut anos recos per part del dit Pere morey hauem prouehides les presents ab tenor de les quals etc que vistes les presents constant de les demunt dites coses de continent doneu e donau

fasau la dita ocha al dit morey la qual es affermat com dit es proceyd altrement si aso fer recusareu vos manam sots les dites penes que ab tots aquells los quals en aço certificaran sien e comparegen deuant nos lo ters die etc, per ço que oits aquells etc. Eper res ne fesseu lo contrari etc. Dat. a xiiij de agost MDiij. — Per joan çafortesa lochtinent.

ARCH. HIST. DE MALLORCA. — *Lib. de Lletres Comunes* de 1503, tom. 240, fol. 122.

JOSÉ RAMIS DE AYREFLOR Y SUREDA.

SOBRE REPRESENTAR ESTIGMATITZADA SANTA CATARINA DE SENA

(1472)

La butlla pontificia que més avall copiam sobre Santa Catarina de Sena, té, no cal dir-ho, interès per la cristiandat i no n'està falt per nosaltres, ja que aquí la santa verge sienesa compta amb molts de devots, i sots la seva advocació hi ha a Palma el convent de religioses dominiques.

No hem de descriure ara, ni importa, ni és aquest lloc adequat, la vida de Santa Catarina Bermicosa (1347-1380), nadiva de la població italiana de Siena. Ens toca però recordar la influència que en son temps tengué envers dels Papes, assolint que la Santa Seu retornés a Roma, acabant així sa permanència temporal a Avinyó. Fou canonitzada Santa Catarina de Sena per Pius II en 1461 i la declarà modernament co-patrona de Roma l'immortal Pius IX.

A Mallorca la devoció a aquella benhaurada aumentà, sens dupte, en el segle XVII, i devers l'any 1658, a despeses del primer Comte de Montenegro i de Montoro, se començà a bastir en aquesta ciutat un temple sots l'advocació de la susdita verge, en el carrer de Sant Miquel, quasi davant l'antic monestir de monges agustines de Santa Margarida.

De l'església de Santa Catarina de Sena podem dir que, sens llevar importància a

la resta del temple, el que més ens crida l'atenció és la façana principal, edificada en el segle XVIII, ben apreciable, de gust corinti, amb un ninxol que conté l'estàtua de la verge sienesa, obra de l'artista mallorquí Pere Joan Obrador.

El decret pontifici abaix inserit, donat a súpliques i instància del Ministre General i del Capítol dels francescans, disposa que'ls predicadors s'abstenguen de parlar de la prerrogativa celestial que's creia atorgada a Santa Catarina, de portar en son cos l'impressió de les llagues de Jesucrist; i que dins d'un any es llevin les figures de l'il lustre santa en que aparega amb estigmatització, ni a l'avenir hi hagi imatges d'ella amb tal privilegi de Déu, fins que el Romà Pontifex se digni resoldre altra cosa.

Del que succeí amb posterioritat a dita butlla res ens és possible assegurar; a Mallorca veiem solzament la representació de Santa Catarina de Sena estigmatitzada a l'estàtua que està en el retaule major del monestir de dominiques de Palma; li apareix Jesucrist, del que surten els raigs que van a la benhaurada, essent blanca l'impressió de les llagues: amb elles la representa l'art a l'estranger, i el pintor Joan Antoni Razzi, conegut pel pseudònim de

Sodoma (1477-1549), al·ludex a l'estasi de la verge sienesa que experimenta tal fet; posteriorment aparegué el llibre de Buonsegni *Il trionfo delle stimate di Santa Caterina da Siena*, Siena 1640, que sembla que clou i fineix la qüestió.

Persona amiga nostra que té estudia-des i recorregudes a Mallorca moltes esglésies, foranes i de Ciutat, ens diu que excepte l'estàtua de l'altar major de Santa Catarina de Sena, de Palma, cap de les demés representacions en pintura o escultura de l'il·lustre benhaurada està en forma d'estigmatització, però sí porten totes corones d'espines.

La butlla de Sixte IV que transcrivim: fonc derogada per altra posterior? És possible.

Sixtus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rey memoriam. Spectat ad Romani pontificis prouidentiam sic salubriter prouidere, quod, occasione sanctarum quas apostolica Sedes canonitzaui, errores in populis vel scandala non oriantur sed, illis sedatis, sancte ipse a cunctis Christi fidelibus pura fide et deuotione uenerentur. Sane pro parte dilectorum filiorum Zancii de Utrino generalis ministri et Capituli generalis ordinis fratrum minorum in Ciuitate nostra Ferrariense preterito festo pentecostes celebrati nobis exhibita petitio continebat, quod licet beatus Ffranciscus, antequam spiritum celo redderet, sacra stigmata Christi per biennium in suo corpore portauerit, amultis uisita atque palpata fuerint, in sua sancta morte omnibus uidere uolentibus patuerunt multisque miraculis, tam in uita quam in morte et post mortem, claruerunt; tamen non licuit fratribus sui ordinis ipsum Sanctum Franciscum cum stigmatibus Sacris facere depingi aut predicationibus publicare, donech placuit Sancte Sedi Apostolice ipsa stigmata approbare et licentiam atque concensum benigne concedere, sicut per litteras apostolicas diuersorum summorum pontificum eidem religioni concessas patet. Nichilominus, a paucis annis citra non nulli religiosi quasdam Sanctas et maxime Sanctam Catherinam de Senis in regionibus ultra montanis? et diuersis aliis partibus, sine consensu et approbatione dicte Sedis, et, ut creditur, sine rey ueritate, cum stigmatibus Christi, ad instar beati Ffrancisci,

depingunt et in publicis predicationibus asserunt eandem Sanctam Catherinam a Christo recepisse, et uerius quam ipse beatus Ffranciscus, in preiudicium ueritatis et honoris prelibate Sedis atque in derisione multorum populorum. Quare pro parte Ministri generalis et Capituli predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hoc opportune prouiderere de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur de premissis plenariam habentes notitiam, et quod si dicta sancta Catherina stigmata huiusmodi habuisset felicis recordationis Pius papa secundus, predecessor noster, qui eandem Sanctam Catherinam Cathalogo Sanctorum scripsit et suarum uirtutum prerogatiuas insua canonizatione luculentissime declarauit, aliquam de hoc singulari priuilegio fecisset mentionem; huiusmodi supplicationibus inclinatis, Vniuersis et singulis quorumcumque ordinum professoribus et aliis personis utriusque sexus cuiuscumque dignitatis, status, gradus vel conditionis fuerint, auctoritate apostolica, tenore presentium, in uirtute obedientie et sub excommunicationis pena quam contrafacientes ipso facto incurrant et aqua per alium quam per Romanum pontificem, nisi in mortis articulo, dum taxat absolui non possint, districtius inhihemus predicatoribus ut apredicationibus et assertionibus huiusmodi deinceps desistant apremissis et aliis quibuscumque, ut picturas cum huiusmodi stigmatibus auferant et auferri uilibet faciant atque permitent infraspacium unius anni a publicatione presentium nec liceat alicui eandem Sanctam Catherinam depingi facere cum ipsis stigmatibus, donech eadem Sedes apostolica hoc approbauerit et per speciale priuilegium Sanctam ipsam cum ipsis stigmatibus depingi concesserit. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre inhibitionis infringere vel ei, ausu temerario, contrahere; Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eis se nouerint incurrisse. Datum Rome apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo septuagesimo secundo, octavo idus Septembris pontificatus nostri Anno secundo.

(ARX. EPISC. DE MALL. — *Llib Colacions de 1480* 83, sens foliar, après d'una presentació de benefici de 29 maig de 1483).

DIETARI DEL DR FIOI

(1782)

Esta tarde son vinguts a veurer les cases grans el Rector de Llummajor y Tries, estant yo en la Universidad.

14.—Som estat el mati a berenar en casa de Bonaventura mon cuñat.

Tinch entes que ahir dormí a la casa nova del carrer mateix de la mia, el Dr Pera Juan y Peña.

15.—El P. Prior del carme me ha regalat una Tortade de amplaria de Plat de Polla, y dotze buñols de vent: dat al allot 1 sou 8 diners.

16.—Despres de eser estat a los Misionistas, som anat a berenar a la celda del Prior del Carme.

He enviat a ma Mare un quarto de la tortade del Carme: y principi de bou a Margarita.

Es vingut el Sor Pera de case Pont y Vich sobre el assumpto de Cathedra.

17.—He pagat a la talla de Cañellas publi cada a 29 Abril 81, 36 lliures 2 sous 4 diners: are deure 14 lliures menos un diner.

La S.^{ra} ha volgut dinar ab mi a el menjador, y anar a la sala capella.

Es vingut a la tarde el Conde de Ayamans y li he donat raho de estar concluida la sumaria contra D.ⁿ Francesc Comellas.

Es vingut el Dr Pera Suau al estudi del Sor Miquel, a fer saber tendriam un veinat mes.

18.—A las 8 del mati he assistit a las conclusions de lleis que ha defensat Jaume Ignaci Muntaner. Padri el Dr Borrás, li han argumentat yo Dr Fiol; Barthomeu Serra; Dr Ferrer, Dr Auli; propina 15 sous 8 diners.

Inmediatament ha tingut les conclusions Pera Joseph Ferrer Padri el Dr Bestard, li han argumentat yo Dr Fiol, Dr Borrás, Dr Malla y Dr Garau: Propina 15 sous 8 diners.

La S.^{ra} ha aguaitat al carrer bona part del mati, y a cosa de la una ha dinat en el menjador, despres de haver jo dinat.

El xabech correu es partit a la nit, sols he escrit a D.ⁿ Simo de Savala, y a Bellard.

19.—A las set del mati he assistit a la llisto de punts que ha dit Jaume Ignaci Muntaner

sobre el *Mortuo*, de la llei emptor. 5 de residenda venditione, los tentans el Dr Bestard, Dr Fiol, Dr Serra: Propina 31 sous 6 diners.

Inmediatament ha llegit Pera Joseph Ferrer sobre la llei qui darem I. D. qui potior in pigna. habeant: los tentants Yo Dr Fiol, Dr Borrás, Dr Serra: Propina 31 sous 6 diners.

Venint de la funsio som tornat a case, he pres quatre rudes de 5 lliures tot doblers y som anat a case de me Mare, y dins la quadre present Llorens li he entregat dites 20 lliures he dit a Llorens em fes el billet de las 80 lliures que es el cumpliment de la tersa del Abril.

Som anat a la Llonge, y allí se ha acordat la Providencia entre la vila de Santagni y Danús.

Margarita Monje me germane ha enviat una coca plana y dos gubellets.

Catharina de Valldemosa es vinguda per estar alguns dias: ha aportat un Paneret ab pomes vermeias y aubercochs.

He pagat al Sor Pera Barceló sucrer deu lliures a compliment de un debitori de me Mare.

A la tarde son vinguts a mon estudi D.ⁿ Francesc Berard, D.ⁿ Antoni Togores, D.ⁿ Juan Socies y D.ⁿ Antoni Montes; y present Miquel Serra y Antoni Ferrer havem parlat vist lo del Marques de Solerich sobre montanya de Randa.

20.—La Mare Priora de Sta Magdalena me ha regalat Dotze enseimades, Dotze cocas y 24 dolsas bascuit: dat al donat 3 sous.

Som anat a case de mon onclo Antoni, y allí per ser Santa Margarita he pres un taso de agua gelade y xoquolate; y despres som anats a fer volta ab lo cotcho.

He enviat a me Mare a la nit dos enseimades per ma de criat.

21.—He enviat a mes germanes de Santa Catherina un conii farsit cuit, una sobresade de tres lligades, y dues enseimades.

Llorens al mati es vingut a mon estudi y me ha entregat el recibo de las 80 lliures de las 4 mesades; y havem parlat sobre el geni de me Mare puis la criade ahir sen ana per no sufrirla.

He dictat mati y tarde a Antoni ferrer la resolucio y instruccio sobre Marques de Sollich.

La Señora ha estat tot lo dia en el quarto del carrero, y a la nit no es volgude surtir.

23.—El Brigadier Montaigne me ha entregat quatre dobles ab paperina bonas que fan 24 lliures 3 sous 5 diners.

He comprat del Francès o Milanés de la Cadena de cort sis plats de estany nous a rao de 8 sous 6 diners la lliura que han pesat 6 lliures y mitja; a compta he entregat sis plats vells de pes de 8 lliures a rao de 3 sous 6 diners; y sols he afegit 27 sous.

24.—Me ha aportat el Ministre de Roca la sentensia en la causa de Ramon Frau.

Han combregat a la nit la germane de D.ⁿ Miquel Rossifol; y la S.^{ra} aguaitave.

26.—Han enterrat a la tarde la germana de D.ⁿ Miquel Rossifol; despres fins a les deu he estat al estudi ab Miquel Serra per corregir la defensa del de Petra.

27.—He assistit a la Visita, a la que sols es vingut Roca y el fiscal.

A las 4 de la tarde he assistit a un grau de Theologia en la iglesia principal (per hauerlo axi demenat vuy la mare del Defendent) Pera Joseph Rullan y Homar: Padri el P. Pio Puigserver, sens exordi Quamquam ni Musica; Propina 4 sous que he tornat a el Sr Antoni Serralta Onclo; Sa propina de Sindich el Mayol me la entrega ahir.

El Sr Miquel Dols Pre esta tarde ab lo Mulet se es partit per el castell de Alaro

Se ha emblanquinat el quarto principal de la S.^{ra} y se han rentat los quadros.

28.—Poch antes de mitx dia som anat a case me Mare a perlarli sobre si convindria que yo prengues per criade a Mado Francisca. Despres a la tarde es vingude me Mare, pero no la he vista per estar al estudi.

Es vingut el P. Veny visitador de la germanat, y me ha entregat el paper per corregir lo que yo trobaria per la Ciutat.

29.—El Sor Miquel a la nit es tornat de Alero.

A las sinch y quart del mati es morta sor Maria Ana Campos Capuchina; me lo han fet a sebrer, y som anat a case de Campos.

A les dues de la tarde he fet el apercebiment a la muller del selleter, de consequensia de esser vingut ahir a la nit el Rector de San Nicolau.

Elena y Mesanes es vinguda a la nit per consell.

30.—He assistit a la lliço de punts que ha dit a les 7 y mitja del mati Jaume Ignaci Muntaner, sobre la llei si usufructu 66 de iure Dotium, y sobre el cap. significasti 4 de elec et elec potest. li han argumentat Bisquerra, yo, el Dr Ferrer, y el Dr Malla: Tentants Bestard, y yo Dr Fiol: Propina 4 lliures 12 sous, advertint que el Mayol aparte me ha entregat 24 sous per Sindich de este y de Ferrer.

A las dues passat mitx dia es mort el Dr Muntaner Pre.

Som anat entrade de nit a tornar la visita a el P. Mestra Noceras.

31.—A les 8 del matí he assistit a la lliço de punts major de lleis que ha dit Pere Joseph ferrer, sobre la llei Uxor Marito 55 de donat, inter viv. et uxor y sobre el capitol cum contingat 29 De Decimis: li han argumentat Dr Borrás, Dr Serra, Dr Auli, Dr Garau: los tentants Borrás y Serra: Propina 32 sous. He comprat quatre canes de llista de brinet faxes blaves per un matelas per Margarite Monje a 2 sous costat 3 lliures 4 sous.

Primer agost. Som anat a fer visita a me germane de Sant Geroni. Despres a Santa Catharina en que he entregat a mes germanes 8 reals castellans y 4 cocas rosades vermeias. Despres a Santa Magdalena en que he perlat a la Piora para que admetesen a Catherina.

He comprat unes calses de seda blanques a Canut per 2 lliures 16 sous 8 diners y vint y dos palms de tela casera de 5 palms $\frac{2}{4}$ amplaria a 27 sous la cane: tot ha importat 6 lliures 10 sous 10 diners pagats.

2.—He anat a la Misio y despres a guañar el jubileu: y a la tarde he treballat señaladament el Paper o carta que ha de firmar el Coronell per el Balle de Porreras que ha posat pres el Pare (etc).

3.—He pagat a Mestra Gabriel Oliverats Palerm ferrer, Dues dobles en or bonas que son Dotze lliures un sou y nou diners. Los Picapedrers han posat la porteta que passe a la galueria o terradet: mitx jornal

4.—El Pare de Catharina de Valldemosa ha aportat un paneret de pomas y prunes coll de brocal: ha berenat.

A las sinch de la tarde fent cap el canonge Bisquerra he assistit a un grau de lleis que se ha conferit a Jaume Ignaci Muntaner: Padri el Dr Borrás; han argumentat Barthomeu

Serra, Vallbona, Roca, Bauza: Propina 12 sous.

Ey ha agut exordi a la trona octaves a la Purisima y quamquam molt comu. No obstant de estar conuilat, no he assistit al refresch: Pero ab Barthomeu som anat a las Copinas, y los dos tasons pach 3 sous.

5.—La S.^{ra} Margarita Serra frau me ha regalat un exemplar del impres sermo del Dr Roig de Menorca, dit el dia 28 abril.

He assistit a les 4 a la Congregacio a un grau de lleis, que se ha conferit a Pera Joseph Ferrer: Padri el Dr Bestard: han argumentat, Bisquerra, Malla, Bauza y Montaner: Propina 12 sous.

6.—El P. Preposit de Sant Cayetano envia una tortade de plat de Polla: dat al allot 3 sous.

He enviat a Margarita Monje un matelas de llane nova y dos coxins de pes... lliures la roba tambe es nova y tambe la dels coxins: ella ha enviat el matelas y coxins que tenia de llana de borra.

7.—El xabech correu es vingut y en ell el Canonge Serra del Sastre: y D.ⁿ Anthoni Togo res: he tingut carte sols de Bellard.

Som anat a berenar a Sant Cayetano al aposento del Proposit.

La Marquesa Dameto ha parit y fet un mascle a las 5 de la tarde.

8.—La Mare del Dr Joseph Tries es vingude donant noticia que este estava a la preso: ha aportat per ma de un Traginer un covonet de pomas.

Entre mitx dia y vespres el germa y Cuñade del Canonge Llorens Serra son vinguts a veurer les cases: los han agradat y poch despres entreg la clau.

Han aportat de case del Patro dos gabies fetes dur de Barcelona.

9.—A las deu del mati he acompanyat a el Real Acuerdo en Sant Domingo en que se ha cantat el ofici y tedeum en accio de gracias per el part de la Princesa.

Despres som anat a parlar a el Dr Joseph Canals pres desde antes de ahir a la Preso.

10.—Vuy al mati he assistit a el vel en Sant Geroni que se ha donat blanch a la filla del Ajudant Rojo anomenade D.ª Manuela.

11.—Tinch entes que ahir a Nona feu la entrade en el cor el canonge Llorens Serra, y que ahir mateix a la nit va geurer en las mias cases de lloguer.

13.—El capella Tur Damia de Ivisa (mediant de que luego he acusat el recibo per ma

de D.ⁿ Mariano Arabi) me ha enviat 4 duros que son 6 lliures per mos Honoraris.

A las sinch de la tarde he assistit en case del Coronell ab el Major, ahont se ha acordat que no deu el Coronell admeter recursos sens que vengan per conducte de los Balles, o del Major en son informe.

15.—El xabech correu sen va a la nit; y sols he escrit a D.ª Catharina y a Bellard pre.

17.—He pagat a el xoquolater 6 lliures 4 sous per mitja cuita de xoquelate.

El Dr Torello Pre. envia un covonet de congrets redons y rosquillas 36 de cada cosa: dat al Donat 3 sous.

La Madona de son Juan Jaume envia dues Pollas y 18 ous: y ha dit la filla que una se es morta per el camí y la ha menjade.

Porten de Son Fuster un Pollastre per haver dit que lo altre se mori.

He enviat a les Monges Catharinas 36 casques y 36 pastillas xoquolate.

A las 8 del mati fent cap de Collegi he assistit a una junta en la Universidad en que se han llegit tres cartes del Rey, una donant noticia del part de la Princesa, la segona de fecha atrasade demanant rogativas per el preñat, la tercera donant noticia del banch que se havia establít per posar diner a interes y negoci: Mes se ha acordat que se posas orde per escrit al Dr Togores clavari, excitantlo paraque donas compte: Mes se ha acordat se pagas a preu estimador el retrato que se mana fer del canonge Ferrer en 77 o y si se trobave resolucio de pagarse los demes quadros del Claustro, se pagasen.

Som anat antes de la Visita de Carcel a parlar ab Margarita Monje: la qual ha dit necessitave de dos Camises: y arribant a Case li he enviades dos Camises cusides y sens bañar novas que yo havia comprat per Antonina Anne de roba prima: ella envia 36 congrets redons.

Som anat a convidar a me Mare per berenar y dinar tots; y me ha enviat despres dos tapes de banquillos llargues ab prevencio de que los tornaria.

18 St Joachim.—Se ha celebrat per el Sr Miquel Dols Missa a la capella, que han oit Bonaventura, me Mare, Llorens, criade y las mias de case: despres tots havem berenat: y tambe Dr Torrello, Miralles, Ferrer, P. Marques, Miquel Serra y altres: sols sucresponjat.

Han dinat ab mi, el onclo frare, me Mare,

y Llorens; y de segona tots los de son Fuster y Margarita de Vicensa.

El Conde de Ayamans estant yo en taula ha enviat dins un plat Dotze pastisets redons com los que solia menjar la mia Sta; he dat al criat 3 sous de plate.

A la tarde em som vist precisat a acudir a la Ciutat a la junta dels Advocats, Contesti, Cava, Serra, Miquel; y despres nos han servit aigua gelada de llimona ab concrets; los Regidors eran Berard, Montis, Ferrer; se ha acordat no ser inutils los certificats.

A la nit he enviat a me Mare dos pastisets dels dits: un pollastre senser cuit y dotze escalons del 24 del Olivar fets fer.

19.—Entre mitx dia y vespres me ha enviat a demanar D.ⁿ Francesc Ferrer; y havem llegit la resposta de Clar firmade son germa, en que parle molt desvergonyat de mi.

A la nit Llorens mon germa me ha regalat vint estampetes de Paisos ab vase; que son Battalla de Romans.

20.—Al mati antes de mitx dia som anat a la Preso a perlar ab el Dr Joseph Canals; puis este mati el procurador Pou me ha entregat la sua sumaria.

A la nit som anat a Case del Marques de Bellpuig a conversacio: sols han tret sucresponjat y xoquolate.

21.—He empleat bona part del mati tencat dins lo estudi ab el canonge Ferrer y Amengual Secretari per fer los apuntaments de resposta sobre Plet de Clar.

He assistit al enterro del Dr Antoni Rosello actual Personer; mort ahir tarde.

He estat desde las 12 a la una en la Celda del P. nostro Obrador Minim tractant de la defensa del Dr Canals.

24.—Som anat al mati a perlar a Canals a la Preso y alli he vist dins el corredor a D.ⁿ Gabriel Amer que ahir a la nit lei aportaren entre granaders.

El mati de este dia han fet Priora de Santa Catharina a una Religiosa Sor Gomila.

25.—A las nou del mati som estat ab el canonge Ferrer a case de D.ⁿ Francec Berard per compondrer las controversias ab D.ⁿ Geroni: el que se e s portat ab mi ab bastant desabrimient.

A la tarde a las 4 acabades les vespres de la quarta Dominica, es estat el Tedeum per la Princesa sacrament patent en la Universidad, ha cantat la Musica estant tots los claustros

siris encesos: ha fet Preste el Canonge Ferrer Rector; yo he fet cap de Collegi; y despres amb mon onclo y Barthomeu he fet volta en cotxo.

Catherina de Valldemosa sen es tornade; dat 5 casques y dolsa de bascuit de Santa Magdalena.

26.—Bonaventura a las 9 del mati es vingut a mon estudi y me ha fet la absoluta que pujaria a el Regent, si yo luego no mudava de quarto a Antonina Anne; sens altre motiu que ahir va cridar desde la finestra al Marques Pueyo. En cuyo conflicte, luego la he fet passar a el seu quarto del terradet

He enviat un paner figas de moro a ma Mare.

27.—He enviat a las Monges de Santa Catherina un viatge de figas de moro.

He manat vuy demati al tambor Marques cercas case y se mudas.

Despres som anat ab el P. Marques a la sua Celda, en que havem pres un taso de aigua gelade.

29.—Tinch entes que ahir desembarca en el Port de felanitx el Sor Comandant Conde de Cifuentes; y que a la nit vindra.

El P. Procurador de Cartoxa me ha regalat dos sindrias bonas: dat al allot 1 sou.

30.—A la tarde som anat a donar la enhorabona a la Priora de Sta Catherina: he aportat a mes germanes 12 rosquillas de Sineu.

A las 6 de la tarde es entrat per la porta del moll el Sr Comendant Conde Cifuentes han disparat los bastions per ser grande.

Despres som anat ab el Sor Miquel a case de figarre; nos han donat orxata.

31.—Despres de la Visita de Carcel som anat a donar la benvinguda al Sor Comendant, en case del Marques Sollerich.

He enviat a mes germanes de Santa Catharina una retjola de lliura de xoquolate y dotze concrets de Sineu.

Ahir demati arriba el xabech correu y no tinch carte de ningú.

2 setembre.—He enviat a Sor Juana Puig una sindria molt grosa de Cartoxa.

5.—A las sinch de la tarde som partit ab el Conde dins la sua Berlina y en case del Marques de Sollerich havem donat compte al Sor Comendant de la sentencia dada contra Pera Mestra soldad de Felanitx.

El mati de este dia es estade la Rogativa en Sant Domingo que ha assistit a peu el S.^{or} Co-

mandant; som surtits per el Portal dels Polls: y posantse en el cotxo ab el Marques de Solle-rich, es anat a mitx dia a la sala de la Sociedad.

A la nit he concorregut en el sarau en case del Marques de Bellpuig per ser surtida a Misa vuy la sua Nora; ha dat aigües gelades y confitura estels.

7.—Ahir se notifica al Milicia Mestras la sentencia de 7 anys de Presidi y expuls.

A las tres de la tarde se es partit per Llose ta el Coronell y D.ⁿ Miquel.

8.—Enterraren ahir el Dr Vallbona qui mori ahir.

He regalat vuy al Dr Joseph Tries un canari dels de este any.

9.—Este mati en la Cathedral es estade la rogativa de la Ciutat, a que ha assistit el Sor Comendant y el Regent a el seu costat ab cape y capell: esent axi que havia de dur gorra y en cos de garnatxa: ha consistit en lo ofici de sacrament que ha cantat Bisquerra y Lobo, Musica, y sens lletania, encierro.

10.—A la nit es partit el xabech correu; y en ell sen es anade la S.^{ra} Comendante. No he escrit carte a ningu.

11.—A las tres de la tarde es partit per Inca y Pollensa el Sor Comendant Conde de Cifuentes per embarcarse en Alcudie: es romas Comendant el Conde de Ayamans.

12.—He regalat un canari a Sebastia Llado fill de la Vidua del Cirugia.

Tinch entes de D.ⁿ Francesc Berard que el dia 9 firma donacio a D.ⁿ Geroni son fill; y tambe poder generalisim.

14.—A las 6 de la tarde he assistit a las completas en Montesion de la festa dels Advocats, en que ha fet la Doma el canonge ferrer; han assistit los Jutjes Mon, la Hoz y Fiscal, junt al Doser del Rey.

15.—He combregat a la Cathedral, reconciliat ab el Dr Alemany.

He assistit a la festa dels Advocats, en que ha oficiat el canonge Ferrer, y Ministre el Canonge Bisquerra; ha predicat el Rector de Manacor Verd; han assistit los Señors de la Hoz, Mon, Fiscal, Xaconet; el sermo es estat de comuni, molta musica fins a 12 $\frac{1}{2}$.

16.—He assistit a las deu del mati al Aniversari dels Advocats, en que ha oficiat el Dr Mulet Vice Rector; no se han repartit candelas, y havem segut tants a cada part.

A la tarde he assistit a un Grau de Theologia en la iglesia principal. Padri el canonge Lo-

bo, que se ha conferit a D.ⁿ Vicente Lobo y Marques, Diaque, Page del Bisbe de Barcelona y Nebot del dit: es notable que han assistit Dones y Musichs: pero no ey ha hagut exordi ni Quamquam: y ha argumentat desde el collegi de lleis el 3.er el canonge Bisquerra.

Tinch entes que en les eleccions del Collegi han entrat, Decano el Dr Malia, 3.er Diputat Dr Noguera, Thesorer Dr Borrás, Secretari Dr Amer, Mestra de Practica, Dr Nicolau Bennaser.

19.—Despres de la Misa de mitx dia som anat a case de me Mare, y en la primera quadre li he entregat las 20 lliures dela mesade. Mes he regalat a Llorens dos barrets de coto gruxats sens bañar nous fets per ma de Antonina Anna quant bona.

20.—A las nou de la nit es vingut el Dr Cave ab recado del Regent; sobre haver un Milicia instat que la guarda detengues un jument, que ell havia declarat en jui no ser robat; he perlat despres a el coronell.

21.—He tingut el susto de saber, que la serp que en el jardi havia mort el Sor Miquel, la he menetjade yo en las mans volent llevar las del pasetjador.

24.—Antes de mitx dia som estat a veurer a me Mare que he trobade en el llit per cadarn; essent antes vingut Llorens a dir. Y despres hora baxe per haverme demenat confitura, li he enviat una llenque de carbasat y un estel de paste real.

Per espai de circa dos horas he amonestat per segona vegada a Margarita Tous muller del Milicia Sastre y no ha volgut tornar ab son Marit.

25.—El Sor Moragues Matheu me ha enviat sinquante lliures de que he fet albara en llibre per los 5 anys de advocacio fins a 81. Mes he fet recibo aparte de quatre pesas de 8 plate, per las peticions de ell y particips que eran de un xabech venut; ben entes que las 4 pesas que tocaven a dit Moragues no las he rebudes, si sols les 12.

27.—A las set del mati es vingut a Palma un Drago ab la noticia de que el Sor Bisbe havia desembarcat en Alcudia.

28.—Es arribat el xabech correu a las nou del mati, y he tingut carte: y a las tres de la tarde ha donat fondo el gomboi de fragata y set velas francesas; per les quals ahir a la nit feren foch de Armade de llevant.

Me Mare a la nit es vingude ab la criade,

per demenarme per fer bugade de case de Pontivich.

Margarita Monje me germane poch antes me havia enviat una coca, una cànseladilla y una casque farsida: dat al allot 6 diners.

30.—Per el mati han comensat a tirar en Mar el Xabech Nou: en la tarde no lo han pogut mourer no obstant morsar el aigua.

He cobrat del Escriba de la Llonge 9 lliures 18 sous per salari de provisio entre el Patro Serra y Pau Pinya sobre seguretat.

Primer octubre. -- A la tarde som anat a veurer la maniobra en el Astillero, y sols han fet caminar alguns poch palmes el xabech de ahir.

3.—De las nou a les deu del mati la S.^{ra} es volguda anar a la Capella, ha segut alli, y ha aguaitat al carrer.

5.—He pagat el vesindari per D.^{na} Catharina a Espinosa; y mes he pagat a compte del meu una dobla.

He comprat dels tres dias dos mocadors de endiane blave per 20 sous.

6.—El P. Prior de Cartoxa envia un plat de menjar blanch; dat 1 sou.

7.—De las 8 a les deu del mati, ha volgut la S.^{ra} estar mirant la Capella, y al balco.

He enviat principi de poupillas a Margarita me germane.

He comprat tres unses tabach per 15 sous 1 diner que el Sor Miquel ha aportat a mes germanes, segons acostuma.

8.—De las 11 a las 12 del mati la S.^{ra} ha mirat la Capella y en el balco del carrer; y ha dit que havia de morir dia 25 de Mars; A la tarde ha segut dins el menjador y aguaitat en el jardi.

9.—El P. de Cartoxa me ha enviat un Pa dels seus; dat al allot 4 diners.

10.—A las onze y mitja del mati es vingut el Sargent Major de Milicias, y ha estat fins a la una, donantme noticia de que ahir a la nit feriren a un cabo, el que vui havia fet aportar al hospital, y antes de enarsen ya es vingut el parte de que era mort

Despres la S.^{ra} ha volgut anar a la capella y aguaitar, de modo que vespres me han tocat a la taula.

A la tarde som anat al Hospital Real per veurer el mort ab lo Escriba Planes y de alli som anat al quarter ahont he rebut a los sirugians y a un soldat Roix company del Difunt.

11.—El vent y borrasque que ha fet esta nit ha fet trebucar el xabech nou que parex no te

adob: mes se es encallat un barco sueco que era arribat a la nit carregat de blat devant Santa Catherina.

A la tarde som anat a el quarter a reber la declaracio a altre Miliciano, y la tavernera, ahont sopa el difunt: respecta que tot el mati ha plogut sens parar.

Despres per el carrer y dins Sant Domingo, entrade de nit, he perlat a el canonge Bisquerra a favor de Juan Muntaner.

12.—La S.^{ra} despres de haver dinat yo, es anade a la capella y aguaitat y ha volgut tots los diners de menuts de la bosa.

13.—Diumenge.

He rebut testimonis mati y tarde sobre la cause del cabo mort.

La S.^{ra} ha aguaitat al balco de la capella,

15.—Desde las 8 a les onze $\frac{3}{4}$ he estat rebent testimonis en la sala dels Flasadors junt al paratje en que succehi la mort.

Antes de tornar a case som anat a la de me Mare que he trobat en el llit per cadarn. Llorens vuy a las 8 ha fet dirme la novedad de me Mare de anit pesade.

A la nit he enviat a me Mare un gall o polastre gros molt.

17.—A las vuit del mati, he assistit fent cap a un Grau de Theologia: que se ha conferit a Jordi Llado y Capo, Diaca nebot del Dr Llado del hospital; Padri el P. Lector Caimari francisca.

Inmediatament he perlat en el quarto Recctoral al canonge Ferrer per lo de la filla de Juan Muntaner; de aqui som anat a case del Canonge Sureda, de alli a la del Canonge Puigdorfila y desde la Seu a la del canonge Pasqual. Tots estos me han donat peraule de que la peticio surtiria ben proveida.

18.—Al mati he trobat mort el canari dels veis que tenia en la cria del menjador.

He enviat a Margarita Monje principi de Pex; y despres un quarto malo de Ivisa.

La S.^{ra} ha aguaitat y anat a la Capella; y ha vist la Casulla nova dels seus anagos de flors grogs; y la cuiereta de vi.

El Sor Miquel del Marques del Reguer me ha entregat el debitori que yo havia fet a Ramon Frau per D.^{na} Catharina.

19.—A las deu del mati som anat a la Universidad y havent estat de las 10 a $\frac{3}{4}$ en tot este temps ningun estudiant ha comparegut, y lo ha vist el Mayol.

La S.^{ra} despres de mitx dia ha aguaitat, y es

anade a la Capella, essent en ella caiguda la figura del Ecce-Homo, per culpa mia; se es desbaretade, y la he feta tornar al seu quarto.

21.—A las 9 $\frac{3}{4}$ essent pasat per case el Dr Gabriel Noguera ab la Calesa som partit ab ell a la visura de Galatxo; som arribats ab la calesa fins al hostalet de son Quint; y apeats nos som posats a sella y som arribats a Son Gabriel Marti a las 4 $\frac{3}{4}$ havent menjat en el hostel deventant el coll un rostit (etc).

22.—A las 8 del mati despres de oida Misa y berenat nos som posats en cami per anar en el Puig de Galatxo, a cuya falda som arribats a las deu; de alli som pujats a peu al Puig fins a les 12, y de esta hora fins a la una $\frac{1}{4}$ havem rahonat y continuat los actes de visura: despres som abaxats, havem dinat a la falda de rostit; rem, sindria etc. y seguidament som pujats a la eminencia lateral o muntañeta que se diu el mortelaso, y som anats tambe a veurer altre fita o creu a una altre distancia; en lo que havem empleat fins fosch de tot; de alli som partits a peu a las foscas caminant per despeñaders dos horas y essent a la barrera havem coalcat fins a Son Gabriel Marti ahont havem arribat a las 8 $\frac{3}{4}$ ab lluna.

23.—Nos som mantinguts en Son Gabriel Marti, en que el Dr Noguera ha rebuts testimonis administrats per part del Capitol.

24.—Despres de haver ohit tres Misas la una del Rector de Andraig (que es Obrador) la altre del Sr. Pera Francesc Roca de dita vila, y la altre del Sr. Cayetano Cabanellas, havem berenat y nos som dirigits a veurer altres creus per curiosidad de saber si en aquella vila se feian las creus ab los brazos que apuntasen a altre creu, y se ha vist que ninguna apunta: despres se ha administrat altre testimoni y despres de haver dinat som partits a las 2 $\frac{3}{4}$ per Ciutat a sella y havem arribat y entrat a las 6 de la nit: plou.

25.—Som anat a la Universidad ahont a les deu del mati he dictat a 4 estudiants de lleis.

Nota: en los 4 dias que he estat fora me han fet en case los regalos siguientes: el Dr. Ripoll un covo de olives verdes, y altre ab nesplas y Pomas: mes ne Catherina de Valldemosa un paner ab pomas y rem.

A la nit he sabut que a la tarde es vingut expres de Barcelona ab la noticia de que el dia 13 corrent entraren en el Mediterraneo per

mal temps un gomboi ingles de 33 entre vaxells y fragates y que el dia 14 los segui la armada nostra.

Vuy a la tarde sen es tornat el llaud expres, ab maleta.

26.—He comprat y pagat a Mr. Canut tres canes de Paño fosch que han valgut 19 lliures 11 sous es per una capa per mi.

Som anat a la Universidad a dictar, y no he trobat estudiant algun, essent solament las 10 $\frac{3}{4}$.

27.—Cosma Puigserver de son fuster me ha entregat dues dobles de onse y quatre dures son 30 lliures 11 sous 5 diners.

28.—El P. Marques del Carme es vingut a dir misa en case, y despres de haver berenat havem treballat fins a dos quarts per la una; el qual es quedat a dinar ab mi.

He enviat a me Mare mitx malo de Ivisa desde la taule.

A las 3 de la tarde he assistit a la Junta celebrada en la germandat de Sant Francesch, en que se ha llegit la resolucio de la Ciutat en que se allanava a que en el Hospital no se fase novedad. Se ha acordat que dema se posen corrents los 4 lliuts. Mes se ha donat el sermo a Buñola del Niño perdido. Despres som anat ab mon onclo y Barthomeu ab cotxo.

29.—He entregat a el sastre una dobleta bona y un duret en or per comprar vellut.

30.—He enviat dins un paner gran a Juanet Ripoll y Mayol dotze panets de un dobler y 24 de dos doblers; tot 10 sous.

31.—Ahir a la nit vingue maleta, y en ella la noticia de que los inglesos havian repasat el estret de Gibraltar.

Som anat a donar la enhora bona a Case de Olesa per eserli ahir vingut los despachos de Baliu de Mallorca.

He fet sembrar en el jardi alguns romanins de Son Gabriel Marti.

2 novembre.—Disapte.

A las vuit del mati som anat a Case y acompañat de Llorens y del Sr. Miquel Dols som anat a Sant Miquel, ahont este ha dit las 3 Misas al nom de Jesus; y antes se ha dit un ofici per cuya charitat he entregat 20 sous al Dr. Torrello, y en la absolucio ab los Paters, he posat al poal 3 sous. De alli som anat a Sant Francesch y alli en la Capella del Claustro al costat de Bonaventura he oit las 3 Misas.

Este dia se ha comensat en Case la Devocio de los Disaptes, en que he dejunat.

He entregat a los dos fills del escultor Biel de ses aigos per Panets 3 sous.

4.—El Conde de Ayamans despres del Tedeum ha rebut los besamanos a case sua; ha fet dinar a el Regent, judges, inquisidors y demes persones distinguides, y tinc entes son estats uns 80 de taula; me ha enviat una tor tadeta.

He comprat una barcella esqueiola foras tera a rao de 3 sous 2 diners; ha costat 19 sous.

5.—El matí de este dia es vinguda la noticia de que a les quatre demetinade es mort trobat en Soller repentinament Dn. Pedro Veri; tinch entes que lo aportarán a Ciutat per enterrarlo.

6.—Es estat a las onse lo enterro en Sant Domingo de Dn. Pedro Veri, acompanyament de Sant Francesch, siri cade frare; les atxes las han aportat oficials Dragons y Milicians, y per el carrer han aportat el Baul pobres de la Misericordia detras anauen dos Piquets de soldats que son 75 homos.

He pagat al xoquolater de prop de Santa Clara per mitja cuita de xoquolate 7 lliures 5 sous.

He comprat mitja lliura de tabach de pols bo; me ha costat 31 sous 4 diners.

11.—La Sra. despres de vespres es volguda surtir per la cuina y ha rodat la case fins a la cambre del carrer ahont ha aguaitat; y despres tornant es volguda anar al rebost ha trobat xoquolate y ha volgut pendrerlo bullit per las suas mans

16.—A la tarde tres llauds y una xavega han aportat de remolc un barco que estava a la Badia alla lluny sens abres Dinamerques.

A les deu de la nit es entrat un gomboi frances que aporta viveres a Gibraltar.

A la nit es vingut Llorens al estudi y li he regalat la casaca verde o voluntari que yo aportave per casa.

26.—El Sr. Miquel (lespres de haver sembrat el germiner enviat per mes germanes) se es partit a Sta Maria.

28.—El Sor Miquel hora baxa es tornat de Santa Maria, sols ha duit dos plantes petites de Donxell.

29.—El Sor Bernat Garau cobrador me ha entregat Deu durets de or compliment del salari de Advocat.

Catharina de Valldemosa despres de haver dinat seu es tornade; he posat dins el Paner una lliure de Arros, y un Pa dobla.

Despres he tingut el recado de D.ⁿ Pablo per medi de una Dona plaser paraque tornas el Proces del Port de Soller al Relador.

Primer Deseembre.—A mitx dia es vinguda me Mare ab la criada ha dinat ab mi; y sen es volgude anar a geurer a la nit a case seva; li he enviat sopar esto es brou y Principi de picat.

A la tarde he assistit a el grau de Medicina en la iglesia principal que ha tingut Antoni Perelló y Vaquer, Padri el Dr. Ferrer. Ey ha hagut exordi a la trona, octaves a Sant Antoni de Padua y el quamquam elogis de la facultad y del defendent Propina 2 sous.

3.—A la nit es vingut el Dr. Pasqual demenant a el Sr. Miquel lo tingues escondit en el seu estudi; pero lo ha despedit enviantlo a Sta. Eulalia.

4.—He pagat a el sabater sargent de devant els Polls 32 sous per unas sabates mias y de la S.^a.

6.—Me Mare y la criade venen a dinar, y despres a la nit li he enviat per sopar pajel farsit y cols aufegades; ella me ha regalat un cadell de coto endoblat per barret.

7.—El Dr. Pujals es vingut al estudi, y me ha entregat los Processos de Rossiñol sobre ne Costestina; y tambe el Proces ius Execut, de Pera Suau.

Yo he dejunat a Pa y aigua per la Purissima, esto es sopas al mitx dia, y pancuit al vespre.

8.—Vatx als Missioners a combregar y estich fins a mitx dia de jú.

Me Mare y la Criade son vingudes a dinar y he donat tres principis lo un de gallina, pero los altres dias, sols dos; a la nit he enviat a me Mare Pilotas, brou y cols cuitas.

Margarita envia dins una olleta arros cuit en llet.

14.—Este mati per consell de mon onclo, el Conde ha fet treure de la Preso a un jove profugo, sentenciat per el Corregidor, enviant el Ajudant el qual ha usat la forsa.

He entregat a Vicensé las sivellas de Plate de Catharina criada, pero no me ha entregat los 48 sous que valen; esto per memoria.

15.—Quan la proceso de la Purissima de Sant Francesch es pasade ha estat a la fnestre la Sra. mirantla ab molta devocio vestida ab cotilla y anagos verts de seda, y despres es tornade com antes al seu quarto.

Antes era vinguda la Sra. Angela Torelló a perlar sobre el seu testament que vol fer; no he aguarjat la processo.

He enviat a Margarita Monje el bruyol ple de oli, y li dare 9 sous de un barret que ha fet fer.

20.—Margarita Monje per ma de Barthomeu criat envia dins un paner una casque y dos estels farsits y tres cocas bambes y una planer: li havia yo enviat el bruyol ple de oli

D.ª Onisa Serra Vidal Vidua ha enviat un odre de oli vei.

21.—El P. Procurador de Cartoxa me envia deu lliures un borratxello vi blanch, dos capons, y un covo ab 17 megranes, pomas y penjoi negre; dat 7 sous.

El Dr. Barthomeu Ripoll, envia un odre de oli: dat a Joseph Traginer 6 sous.

El Marques Pueyo, envia 10 lliures, un cortero vi blanch, un indiot dos capons: dat 6 sous.

El P. Mariano Procurador del Carme aporta las 9 lliures 1 sou 4 diners de la advocacio: dat per misa 6 sous,

Mon onclo Onofre envia un covonet ab nous, pomes y pensides olives dins un paneret.

El sargent Pedro Moscó de la companyia de Alemanyi me ha entregat set lliures nou sous corresponents a 106 reals de vello que son les messilles de Pere Mestra de felanix; he dat recibo ab expresio de ser a compta del Dret de firmas en la causa sua criminal.

El Sr. Moragues del carrer de Sant Miquel un indiot y dos galls.

El Marques Bellpuig Dameto una indiota: dat al criat 1 sou 8 diners.

D. Francesch Berard un indiot y indiota ordinari: dat al criat 3 sous

La Mare Priora de Sta Catherina un indiot; dat al donat 2 sous.

D.ª Beatriu Ferrandell y Net Vidua me ha enviat Deu lliures: dat al criat 4 sous.

El Sr. Comenador de Sant Antoni un indiot y dos galls: dat al allot 2 sous.

D.ª Catharina Sureda y Zaforteza Vidua me ha enviat Quinze lliures per la advocacio; el criat res ha pres.

El Marques de Villafranca deu lliures y un indiot; dat al portador 6 sous y al altre 2 sous.

Margarita Estade de Can Vei ha enviat un covonet ab olives senroses, murtons, nous y tomates molt madures. He dat resolis.

Las Religiosas Arnau de Sineu fan enviat un covonet ple de rosquillas y congres, que son 36 de cada cosa; dat al pagee 3 sous.

He enviat per retorn a Barthomeu Ripoll

un indiot el mes gros y pintat, y un malo de Ivisa.

He enviat de retorn al onclo Onofre, un malo de Ivisa, patates, castañes, vellanes, 24 neules de sucre, dos barres torróns, y tres cocas grosas paste ferma bambes de las de Sant Geroni dins el covo.

22.—Sr. Miquel Guiscafre de Arta me ha enviat dos galls, dat 2 sous.

Miquel Llado de Son Cosmet de Campos me envia dos pollastres; dat 1 sou 8 diners.

El Sr. Gregori Bonet de Santagni me envia un parell de capons; dat 2 sous.

El germa del Sr. Miquel Dols aporta un paner ab tapadora y dins de ell mellas.

He enviat a me Mare un gall de indi dels mes grossos, y dos capons bons y molt grossos negres.

He enviat a Santa Catherina una polla de indi molt grassa y grosa, y capons iguals pintats.

He enviat als Capuchins dos capons molt grossos y una bugia llogue per el Belem

D.ⁿ Agustí Ruiz envia per la advocacio Deu lliures de que li fas recibo al peu de la esquela: dat 3 sous.

D.ⁿ Rosiñol de Defla envia deu lliures y un indiot dat per un y altre 4 sous.

La Madona de Son Fuster aporta los dos capons de obligacio y mes dins un paner mellas y 18 sous.

He enviat a los PP. Cayetanos dos capons los mes grasos y pintats.

He entregat a Cosma de Son Fuster el paner, ab dos escudellas verdas de vellanes triades, altres dues de castañes, tres lliures patates las mes groses, dos escudellas de murtons, 24 neulas de sucre, una barte torróns, una lliure arros, y un pa dobla.

Les germanes de Santa Catherina han enviat quatre cocas paste ferma: dat 1 sou.

He enviat al Metja Llabres 5 lliures 13 sous 4 diners una indiota y dos capons.

He enviat a les Capuchinas dos capons molt grossos y pintats, y una bugia llargue per el Belen

La S.^a ha volgut entrar en el rebost y en la cuina se ha bollit xoquolate, pero en la nit es anade molt desberetade, volent li aportasen foch y llum.

23 — El Marques de Bellpuig envia per un licenciado Deu lliures per la advocacio: dat 4 sous.

D.ⁿ Eiso Belloto envia per la advocacio dues

doblas redones de cuño nou, que son 12 lliures 10 diners; dat al capella 6 sous.

Lamon Danus talayola envia una quartera de xexa y dos galls bons: dat 6 sous.

El Conde de Ayamans me ha enviat dos capons bons: dat al criat 2 sous.

He venut a la Plasse per ma de Barthomeu criat tres indiots per Dotze pesetes.

Gabriel Bauza de Pollensa aporta un cortero de montona dols, y una senaie ab tapadora.

24.—Entre set y vuit de la nit, estant yo dins el menjador es vingut un home que no ha conegut el criat el qual aportava una propina y un llibre en que estave fet lo albara paraque lo firmas, que es la advocacio del Conde de Ayamans, ni he pres el diner ni he firmat; fent tornar de resposta, que no tenia tinter aqui dalt.

Entre mitx dia y vespres venint a afeitarme Juan Bujosa li he entregat a dit efecta 50 sous de pesetas columnarias y mallas de un sou.

25.—Llorens es vingut quant yo berenave a donarme las bones festas. Jo antes de mitx dia som anat a donarles a me Mare y convidarla per dema.

A la tarde som anat a donar altres bonas festas a tots los que han enviat advocacio.

26.—A mitx dia son vinguts me Mare, Llorens y la criada a dinar: y despres li he enviat dins un paner une olleta de brou y un tros de gallina de indi farsit, una botella de vi blanch de Planisia, dues megranas, sis neules, y un bossi torrons den Pou.

A la tarde son anat a las Monjes Catharines he parlat en el torn per estar la grade ocupade.

27.—A las 12 del mati o poch mes es vingut un barco de Menorca ab el Comendant interino: ha posat en case Xacon.

Entre mitx dia y vespres es vingut Juan Arrom, y alt la torra havem discutit sobre el motiu de no haver yo admes la advocacio del Conde de Ayamans.

A la nit som anat a fer visita a Case de Morei per motiu de un Mascle que la sua Señora ha fet en dias passats; som anat antes al mati a fer la visita, y estave axicade; refresch bolados y xoquolate.

28.—A les onze som anat a case de Xacon a donar la benvinguda al comendant Villaiba, vingut ahir tarde.

A la tarde he enviat a mes germanes de Sta. Catherina dins el paner gran, un flasco quadrat ple de Montona de Pollensa, per lo redor

penjoi negre de Cartoxa, y cent neules de sucre, que han costat nou sous.

Som anat a fer volta a la tarde ab Llorens per el jonquet, Sant Magi, y som tornats per la Murade.

He rebut carte del P. Prior de Cartoxa responsiva al empenyo qui li fiu per vestir un hermano.

31.—El Regidor que ha dirigit la Coalcade es Dn. Jordi Fortuny: se ha reduit a ell y a son Cuañat sens ningun altre qui los seguis.

Tinch entes que en las eleccions, son estats elegits Personer el Dr. Clar, Diputats Barcelo de la calatrave, y Caimari parent del Rector de Santa Eulalia.

(1783)

Primer janer.—Dimecres.

A las Avemarias es vinguda me Mare a fer-me visita y li he dit estar determinat a no enviar res cuit a Margarita per haver dit al Criat que ella no era ca.

2.—A la tarde es vingut Juan Arrom y Antoni Planes para que yo resolgues si volia ser advocat del Conde: he respost que suspenia penderne solucio fins que dit Senyor hagues anomenat Jutge de Lloseta propietari: respecte a estar elegit interino el Dr. Barthomeu Bennassar: no obstant los he donat a refrescar, vi de montona neules de sucre y congrets de Sineu.

A la nit he enviat 16 sous al dit Arrom per mon criat per una Rova de patates, y este li ha aportat la altre Rova, puis havem partit el mitx quintar.

He duit de la Universidad un rembador de fust de balco, que em regala Mestra Joseph Gelabert, respectaque haventlo trebellat, no ha servit.

4.—De case de Bonaventura envian fetja y costellas dolsas; y el dia siguent envian present segons estil.

5.—La filla de D.ⁿ Jordi Callar sen es entrade dins las Capuchinas, y luego li han dat vel b'anch.

6.—Cosma de Son Fuster pague ab cinch rudes de vello 25 lliures de que te albara.

He enviat a Margarita Monje principi de Moltó y una patate molt grosa, 2 pomes y 1 taronge.

He enviat a me Mare sis congrets de Sineu y tres patates les mes grosses de tota la rova

compra: y som anat a mitx dia a donarli los dias de Reis.

7.—El Dr. Pujals ha enviat recado per el mati denó poder venir per haver de anar fora porta

8.—Em som escrit confrare de N. S. del Roser y he pagat la confraria de 4 sous 4 diners.

El P. Procurador de Cartoxa me envia un brocal de vi brocás negre: dat al allot 6 diners.

A la tarde es vingut el Dr. Pujals y sabent que yo estava ocupat ab la S.^a que cridava demenant gallina, sen es anat sens perlar ab mi.

10.—A las deu del mati el Sr. Comendant Villalbar me ha enviat a demenar per Saurina, y me ha entregat una Carta de la Condesa de Munter de Barcelona sobre el abintestat.

11.—A las nou del mati es vingut a mon estudi Llorens mon germa, y me ha demenat per emprestito dos Duros, yo li he entregat una mitja dobleta redona cuño antich.

A la tarde ab vestit de case som anat al estudi del Dr. Ferragut ab D.^o Francesch Berard, ahont havem mirat papers y havem acordat el modo de liquidacions.

Lamon Verd de Andraixt me ha aportat dos coniiis morts y alguns tronchs de murtera silvestra que fan flors.

12.—Per el mati he enviat a Sta Catherina de Sena dos Pollastres que han costat 11 sous per estar sangrade Catherina.

Estant yo dinant es vingude me Mare y havem acabat de dinar junts; y despres en el manjador havent quedat los dos sols me ha referit los mals modos ab que Llorens la tracte.

A la tarde som anat a les Monjes Catherines: he perlat a la grade ab la Mare Priora, y al despedirme me ha participat de part de la Comunitat que esta me havia elegit *Advocat del Convent*. Li he donat les gracias, para que constas de la mia acceptacio.

La Medona de Son Fuster aporta present de tocino, esto es costelles, corp, y llangonisses.

13.—Per estar constipat no som sortit del quarto en tot el dia.

A la tarde han combregat per Viatich a me Germane Catharina de Sena; y no som pogut sortir.

14.—Per el mati em som esforsat y som anat ab cape a Santa Catherina a seber de me germane.

16.—A toch de matines es vingut el donat de Sta Catherina de Sena ab la noticia de ser morta a la una me germana Sor Catharina.

He vista la obra pia y he dispost los billetes per Misas, absoltes, cera.

He entregat a el sastre Deu lliures a compte del vestit de friseta per mi, y altre per Llorens.

Entre mitx dia y vespres ab lo Cocho de Montes som anats a las Monjas, Me Mare, yo, Llorens y filla de Elena; y alli en el combregador he entregat a la Mare Priora en durets nous 21 lliures 17 sous 6 diners per 125 Misses a 3 sous 6 diners que dexa la difunta a disposicio de la Priora

17.—El ofici de este mati ab Musica lo han cantat mon onclo Onofre. Sr. Miquel Dols y un amich de este.

El P. de Cartoxa me ha enviat un Pa del dia: he donat al allot 4 diners.

18.—Mon onclo Onofre Estade ha dit Misa a la Capella.

Margarida Estade de Can Vei es vinguda al mati y havent aportat dins un mocador un quants murtons, y dins altre 12 taronjes, ha berenat de xoquolate: y tambe la dona ha berenat de sobresade.

La Sr.ª Tia Catherina Ana es vinguda ab Margarita per aconsolar, han vista la Case y los he regalat 12 rosquillas.

He pagat les absoltes y misas siguents a raho de 2 lliures 8 sous: a Sant Domingo, a Sant Francesch, al Carme, al Socos, a Sant Francisco, A la Merce, al Sant Esperit, als Capuchins. Y mes he entregat al Sr. Miquel Dols per la cera dues doblas redones.

Los Col'egials a las deu han pres posesori, y tinch entes que esta nit geuran en el Collegi.

20.—Me Mare, Llorens, y Barthomeu Estade son vinguts a oir Misa que ha dit el onclo Onofre: despres tots havem berenat de xoquolate.

Barthomeu Estade, se es quedat per dirme haver pensat casar a Llorens ab la Sta Canevas cuyo germa esta sacramentat: he respost que era bo reflectir sobre las sanchs de se Mare y Avia, y que ya resoldria.

Es vingut per terra desde Porto Petro el Alcait, el Jutge y el Tesorer tots nous, arribats ab lo xabech correu ahir demati.

21.—A las deu del mati he asistit a la Junta del Claustro ple fent cap: se ha llegit la Cedula de 13 de Desembre en que se determina no se fasse injuria a los xulletes; ans be se mane se los patrocín etc; tambe se ha llegit la carta del Secretari del Consell sobre lo matex. Seguidamente se ha perlat sobre los comptes del Clavari passat en punt de gratificacio; y alli el Sr. Rector

me ha entregat dits comptes firmats per los Contadors; paraque ab mon informe pugue el clausuro resoldre si se deu gratificacio.

22.—He pagat a el sastre de Plase Gabriel Arbona denou lliures onze sous, las quals ab deu lliures que adelanti dia 16 fan 29 lliures 11 sous; y son per la roba y mans de dos vestits cumplits de dol, un per mi y altre per Llorens mon germa, que son 14 lliures 15 sous 6 diners cade un.

Lamo Esteva Verd de Andraig em regale tres graneres de manech llarch, y un conii mort.

23.—El Sr. Miquel Dols y despres mon onclo Onofre han dit Misa a la capella que he oida; despres berenam.

Me Mare despres es vinguda a berenar, y ha ajudat a guisar los tocinos; despres havem dinat junts ab Llorens y Barthomeu Estade.

El Sr. Juan Oliver Notari me ha entregat el salari de la Provisio entre les germanes Fabregues acordade ab el Dr. Roca que es 13 lliures 6 sous 8 diners.

Angela Galera, se filla y Coloma Llabres Vidua son vingudes a aconsolar; dat 3 rosquillas de Sineu Repartides.

He pagat a el Cobrador de la Musica 4 lliures per la que se canta en el Ofici de me germane difunta.

Sor Maria Ignacia per memoria de Catharina difunta me ha enviat a la nit per la Donade una estampa gran aficade a bastiment figura de Sant Jaume; y mes un Christet de llauto, y una bosa de reliquias negra, dins la qual sols ey ha un lignum Crucis esta engastat de plate, y en las cubertas esta burilat el nom de Jesus y de Maria dat per port 3 sous.

Dema el Sr. Miquel li entregara per memoria una estampe fina de Mariette figura el Bon Jesus ab la Creu en el coll, en cuyos brasos estan escrits los pecats contra el Esperit Sant; y es molt curiosa.

24.—He entregat a Barthomeu Estade y Ripoll 3 lliures 10 sous de que me ha fet albara per vint Mises pro anima de Catharina me germane.

A la tarde som anat a la posade de Cartoxa, y alli present el P. Prior havem conferenciat el Dr. Thomas Pre. y yo sobre la caritat de las Misas etc.

He assistit a les completes que han comensat a las 4 $\frac{1}{2}$ y han acabat a las 5 $\frac{1}{2}$ ha fet la doma el Canonge Lobo, y ha fet cap Bestard; Propina despres de adorar 2 sous.

Despres som anat a Palacio del Comendant, que me ha enviat a demenar, y me ha repetit contestas a la Condesa de Munter sobre la carta que me entrega dia 10.

Este dia de case de mon onclo han enviat present de tocino; y yo este mati som esta! a perlati sobre el informe que ha de donar de profugos de Milicias.

25.—A las set del mati mon onclo Onofre ha dit Misa a la Capella. no la he oida per estar en el llit havent colgat a las 3 $\frac{3}{4}$.

He entregat a dit mon onclo per ma del Sr. Miquel 17 sous 6 diners per sinch misas: despres li he regalat un canari mascle y dos famellas y una gabia de ferro; y estant yo treballant en el estudi sen es anat a Fornalutx; per el cami sen ha aportat coses de tocino, y un boci de vertolas.

A las nou del mati he enviat per ma del Sr. Miquel a el Sr. Comendant la carta responsiva a la Condesa de Munter.

He assistit fent cap de Collegi a la festa del B Ramon, ha oficiat el canonge D.ⁿ Francesch Togores, Lobo y Masanet, ministres, ha predicat el Rector del Collegi molt bon sermo, assistint Ciutat y Capitol: ha concluit la funcio a las 12 $\frac{1}{2}$.

A la tarde fent cap de Collegi he assistit a el Grau de Theologia que se ha conferit a Jaime Alemany y Cardona Clerge. Padri el P. Lector Caimari francisca, es estat el quamquam elogis de la sciencia luliana, dient entre altres coses que tenint dos ordes Reals para que no se impedesca se ensenyi no se extingui, y se es estes en alabansa del Collegi: del de la Sapiencia y son reintegro, ab apostrofe a la Ciutat etc. feia cap de ella D.ⁿ Francesch Berard: propina 4 sous.

A la nit y la antecedent he fet ensendrer fester de la teya que com a sindich me aportaren.

Demati he fet posar en cria el canari de Pons, ab 4 famellas.

26.—He assistit fent cap de Collegi a las nou del mati al Aniversari en Sant Francesch: ha dit la Misa Togores, y Lobo y Masanet Ministres: la Misa es estade de la Diade per ser Diumenje (no ha volgut el Provincial fos de requiem sin embargo dels Drets de la Sagrada Congregacio que se han citat) pero ey ha hagut tumulo, y se han repartit Candeletas; a mi com a Sindich men han donades 4 y una; y 4 sous per la propina de la festa y de este dia.

28.—A la tarde a las tres y mitja he assistit a la Junta del claustro ple de la Universidad fent cap: en que se ha resolt per pluralitat que ni los contadors ni el Rector tenien facultad per concedir gratificacio al Dr. Togores clavari pasat; y seguidament estant deu a deu, ha gratificat el Rector a favor dels vocals que son estats de vot que no merexia Togores gratificacio dels treballs que abultava. Antes havia yo llegit el informe sobre esto. y sobre los comptes firmats a son favor per los comptadors Lobo y Dr. Puigserver; y dits contadors son surtits antes de votar.

29.—El Sr. Cabanellas pre. me ha entregat 15 lliures per advocacio de capitol corresponent a Nadal de 1782. He dat per una misa 6 sous.

El P. Superior de la Misio ab el P. Garcies es vingut a la tarde a tornarme la Visita: li he demanat per fer los exercicis a la Semana Santa.

He fet billet de 12 parells de Pa a la Marse.

30.—De bon mati he tingut los enfados de ser fuit el Pago del galliner (que despres han agafat) y de haver trobat mort el indiot; y en bona part de la tarde la Sra. ha cridat y li han fet net el quartet.

A la tarde ha tingut insulto la Condesa de Ayamans, y a las 6 $\frac{1}{4}$ la han oleada sens viaticarla.

Me Mare me ha enviat dos blancs, y una costella per cade criat, y en esto ha consistit el present.

31.—El Dr. Mulet pre. Prefecta de estudis es vingut a donarme noticia de que ahir quant se despedi el Mayol pasat Joseph Veny dexa les portas ubertas y troba desenguixada la porta del caragol: y nota que faltaven las eynas de ferro que estaven alt la volta de la capella del H.^o Alonso.

2 *fabrer*.—Me han enviat de la Cathedral per la Candelaria un siri de lliura cap verd: dat un sou.

Me han enviat de la confraria un siri de lliure cap vermey redo: dat 1 sou.

He tingut noticia de que Taverner Salvador de Lluchmajor ha guañat en Madrid la causa a Bernat Clar.

He assistit fent cap a las 4 de la tarde en la iglesia de la Universidad a un Grau de Theologia de Juan Ripoll y Planes Seminarista. Padri el P. Lector Pou Dominico: ey ha hagut exordi a la trona octaves a Sant Pera y el quam

quam es estat elogi del Seminari y de la idoneidad del graduando: Propina 2 sous.

3.—El P. Guardia de Sant Francesch ha enviat un siri de tres unses per la Candelaria: dat 8 diners

Me Mare es vinguda despres de Ave Marias dientme si li podia dexar a Vicensa per ajularli a cusir unas faldetas o enagos blaus dema: he respost que si; pero sabent despres per Vicensa que ella havia dit que ella los havia de comprar a el seu gust, y que despres me havia de aportar el compta, he suspes dirli anás.

7.—El Dr. Canals Metja de Soller o se Muller me han enviat un paner ab nous y pomes: dat 8 diners.

Es mort el mati el Sr. Miquel Alemany; y despres de mitx dia la Sra. del Dr. Bover Miser.

He enviat principi de Pex a Margarita Monje; y ella a la tarde per mon criat ha enviat una coca pasta ferma, grosa; que valdria un real.

9.—Vaitx a oir Predicar al Bisbe a la Seu: de feria, Evangeli inimicus homo seminavit sisaniam.

Este mati en poder de Martorell notari se han recondit las Estimacions de Son Gual, Son Reus y paper.

12.—La monjeta filla del Petro Benet de la sanch que ha entrat a profesar en Santa Magdalena me ha enviat una enseina de grosa molt: dat al donat 2 sous.

El Mati de este dia sen es anat a divertir en la Pobla el Comandant Villalba; y queda Comandant el Conde Ayamans.

13.—Vuy se es divulgada la noticia per Alcudia de que als 20 janer se firmaren las Paus.

He emprestat a Vicensa sinch lliures per sa filla Magdalena a tornar dins dues semanas.

Es arribat demetinade un gomboi de España que aporta tropa a Orá

He dictat a el P. Marques la clausula de institucio del testament que vol firmar la Sra. Magdalena Palou del Port de Soller.

15.—El Dr. Barthomeu Ripoll me ha regalat dos covos de olives blaves y una llimonereta per sembrar al hort de devant los capuchins; dinat y dat 3 sous.

Me Mare es vingude hora baxe a ferme visita: ha berenat de xoquolate.

16.—Es vinguda la S.^a Angela Torrello y Cortei y el Dr. Christofol Torrello, Pre. son onclo y en el estudi de las deu a las 12 havem conferenciat y acordat el modo y forma del testament que vol per dita S.^a.

A la tarde es vinguda la germane del P. Escales ab se Nebode; los he ensefiat la Case; y despres neulas y vi montona.

20.—A las tres de la tarde he asistit fent cap a un grau de Theologia; en la congregació que se ha conferit a Melchor Balaguer y Font Pre: Padri el P. Puigserver Dominico, está de case ab D.^{na} Sales: Propina 2 sous.

He enviat a Margarita Principi, y a la tarde un duro en or per el fer las calses de seda negra.

23.—A la tarde som anat a Santa Magdalena y en el torn he entregat a Sor Juana Puig el tom en 4.ª Ardid de desengaños Místicos para que lo llegis, y me lo tornas.

De alli som anat a Case de mon Onclo Serra y som anats ell y yo y Barthomeu a fer volta ab lo cotxo.

Per memoria (me ha dit dita me germana) haver oit dir que las cosas de la Companyia se

componien y que per el dia de Sant Christofol los veuriam; he dit escrigues a nostron germa la mort de Catharina nostre germane.

24.—A la tarde he asistit a la junta de la germendat de Sant Francesch en que se ha concordat no admetrer los dos xuyetes que demanen ser Germans; se ha estimat no ser convenient extendrer en escrit la resolució; pero se ha quedat el P. Veny ab lo meu vot per son govern.

4 mars.—Este dia ha renunciat la Cathedra el P. Mestre Reines Dominico: axi me lo ha dit D.^{na} Francesch.

He pres Bulas de lacticiniis per mi, la S.^a Sr Miquel, Vicensa, Juana, Barthomeu: y las de 4 difunts.

Llorens me envia una tauleta reconera xerolada de vermei.

ANTONI PONS.

(Continuará)

L U L - L I S M E

Llibres

—Avinyó, Joan=*Moderna visió del Lul·lisme segons la ideologia dels neolul·listes hodierns.*

Barcelona: Casa de Caritat, 1929.

8.º 118 pp. (22 x 13 cm.)

—Carreras i Artau, Tomàs, Professor de Filosofia a la Universitat de Barcelona. *Introducció a la Història del pensament filosòfic a Catalunya, i cinc assaigs sobre l'actitud filosòfica.*

Barcelona, Llibreria Catalònia, 1931.

12.º 270 pp* (19 x 13 cm).

Especialment interessant pel lul·lisme el capítol III d'aquesta *Introducció*:

§ I.—Orígenes i fases de la literatura polèmica medieval a Catalunya.—Les seves derivacions filosòfiques.

§ II.—Orígenes i desenrotllament de la filosofia lul·liana.

§ III.—Estat assolit pel pensament filosòfic català en el segle XIII: confrontació amb els ideals de la civilització europea i catalana de l'època.—Significació de l'idealisme lul·lià.

§ IV.—Desenrotllament ulterior del pensament filosòfic lul·lià.—1/ Direcció polèmico-racionalista.—El «Present de l'home lletrat» d'Anselm Turmeda.—El «Liber Creaturarum seu Nature» de Ramon Sibiuda: influència exercida per aquesta obra.—2/ Direcció lògicociclopèdica.—3/ Direcció mística.

§ VII.—El drama intel·lectual de les controvèrsies vist pel caire musulmà i judaic.—El problema de les influències orientals en la Filosofia cristiana a Catalunya.

i el Cap. IV: La Comprensió del passat filosòfic i l'esdevenidor de la Filosofia a Catalunya.

Revistes

—Palma de Mallorca, P. Andreu del O. M. Cap.=*Les Idees Jurídiques lul·lianes* (Fragments d'una obra d'aparició imminent).

(*Estudis Franciscans*, Revista trimestral, Barcelona-Sarrià, Any XXV, Vol. 43, Fasc. II, Abril-Juny 1931, Num. 249, pp. 177-189).

J. P. i M.